

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2233
2,90€ | 10 JULIOL 2022

Abadia Poblet

Pregària dels monjos de Poblet a la capella de Sant Esteve.

La melòdica pregària que perdura en el temps

El gregorià, el cant propi de la litúrgia, és pregària, recolliment, acollida, vivència íntima i comunitària

P 3 i 8-11

Articles de Santiago
Agrelo i Alberto Ares
arran de la tragèdia
a la tanca de Melilla

DESCARREGA'T JA LA NOVA APP DE

ràdio estel

El Matí a Ràdio Estel

amb Pol Marsà

De dilluns a divendres de 8:00
a 13:45

En Directe Programes Podcast Gra yfil

Disponible a

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

El cant gregorià

El Concili Vaticà II ens va recordar que el cant gregorià és el propi de la litúrgia romana (*Sacrosanctum concilium*, 116). Es tracta d'un tipus de cant en què només hi participa la veu humana, sense cap instrument afegit. Requereix, per tant, una participació activa, que implica la respiració, el cor, l'ànima i la raó del qui lloa Déu. Qui hagi assistit a alguna de les hores canòniques en un monestir on es canti gregorià, haurà experimentat com aquest tipus de cant t'introdueix fàcilment en la contemplació, en un ambient on l'esperit es veu orientat vers Déu, sostingut per la salmòdia suau i dolça dels salms.

La pregària cristiana és encarnada i, per tant, corporal. El cant gregorià mobilitza el cos i l'ànima, unificats al voltant de la tensió del ritme cadenciós de la pregària, quan aquesta s'acompassa amb els batecs del cor. Les fibres del nostre cos vibren al so de la Sagrada Escripura feta melodia, pintada en la partitura.

Els cristians necessitem aquests moments en què la pregària amara tot el nostre cos i els nostres sentits. És vital que, de tant en tant, puguem tenir l'experiència de ser introduïts en un ambient que no hem fet nosaltres, que no és fruit de la nostra construcció

o de la nostra capacitat. Senzillament, ens deixem embolcallar per les notes i els silencis que componen la melodia i que ens introdueixen en la bellesa que canta la veritat de l'home i de Déu.

L'home no pot viure sense la bellesa. Dostoievski diu que la bellesa salvarà el món; probablement perquè hem fet experiència que la bellesa ens salva a cadascun de nosaltres de caure en una mirada reduïda i utilitarista de la realitat. La bellesa, amb la seva imponent gratuïtat, ens recorda que les millors coses de la vida no són les que nosaltres fem o aconseguim, sinó les que ens són regalades, sense ser-ne mereixedors, però que a la vegada reconeixem com a vitals per viure amb sentit.

El cant gregorià ens ajuda a viure aquesta experiència religiosa i bella. Necessitem que els monestirs conreïn i custodiïn aquest tipus de cant per tal que l'home pugui ser introduït en una atmosfera de gratuïtat i bellesa que l'ajudi a entrar en relació amb Déu, per tal que el seu Esperit canti en nosaltres. El cant no té cap avantatge evolutiu en l'home; no és essencial per a la nostra supervivència com a espècie. Precisament, per això, és genuïnament humà i l'home és lliure de cantar al seu Creador no per necessitat, sinó per amor.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Rutes espirituals

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Societat

46

Agenda

47

Des del carrer

Roma acull la X Trobada Mundial de les Famílies

PÀGINA 14-15

22

Jerusalem i sant Ignasi

Rutes espirituals: Esglésies de Tàrraga i obra pictòrica de Josep Minguell (I)

PÀGINA 24-27

El Calvari i els Via Crucis

PÀGINA 18

47 Joana Anglada i Tolo Frau han participat en la Trobada Mundial de les Famílies de Roma

La setmana en tuits

MERITXELL RUIZ
@RUIZISERN

Secretària general de la Fundació Escola Cristiana

Passaria res si, com l'any passat, la notícia dels estudiants que han tret la màxima nota a la selectivitat esmentés els centres? Salesians i Escola Pia. Si quan són públics es diu, per què no quan són concertats? Seria un reconeixement a tots els docents

GUSTAVO GARCÍA-SILLER
@ABISHOPGUSTAVO

Arquebisbe de San Antonio (Estats Units)

Hi ha uns 46 migrants morts a San Antonio. T'elevem les nostres pregaries, Senyor, per les seves ànimes. Senyor, tingues pietat d'ells. Esperaven una vida millor. Senyor, després d'Uvalde i ara això, ajuda-los! Et necessitem! Tanta gent patint. Déu, Déu, Déu

MARCEL PALLEJÀ
@MARCEL_PALLEJA

Educador a les Dominiques de Tarragona

Tanquem una setmana màgica a Roma a la Trobada Mundial de les

Famílies, en nom de l'Església de Tarragona. Continuem endavant fent missió

ANDRÉS E. GARCÍA
@AEG186

Teòleg

M'oposo a l'avortament i l'eutanàsia, però també a la pena de mort, la violència física o psicològica per raó de sexe, raça, orientació sexual, religió... M'oposo a la deshumanització de l'immigrant, a les màfies que trafiquen amb persones, al treball precari. M'oposo al fet que la dignitat de la vida humana es xifri en criteris utilitaristes, com si la vida de l'ancià o del malalt no tinguessin un valor infinit. M'oposo a la cultura de la mort i a la seva pitjor trampa, la falsa misericòrdia. Per a mi això és ser provida

JOSEP LAGARES
@JOSEPLAGARES

Empresari gironí

Tornem a la gruta de Massabielle... en aquest lloc el temps s'atura en el record de tots aquells éssers estimats que ens han deixat... Mare de Déu de Lourdes, pregueu per nosaltres

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Renda garantida?

Càritas Catalunya recorda que la Renda Garantida de Ciutadania només arriba al 28 per cent dels qui la necessiten, i demana a les administracions una gestió més eficaç. Mercè Darnell, membre de la Comissió de Necessitats Bàsiques de l'entitat catòlica en àmbit interdiocesà, va dir el 29 de juny, en una entrevista al programa *Estel Migdia*, que això passa «perquè no s'explica prou als interessats, perquè hi ha molts tràmits complicats i perquè molts directament no hi tenen accés per cobrar almenys la diferència, entre altres factors».

Darnell va recordar que Càritas «està atenent moltes persones que no poden ni assumir un lloguer i viuen en una habitació a preus altíssims, així com altres que cobren la Renda Garantida però és insuficient». Igualment va valorar una proposta presentada al Parlament de Catalunya per revertir aquesta situació. «Confiem que hi hagi un debat i que tots els partits es posin d'acord, perquè aquestes prestacions siguin suficients per viure, ja que molts, si omplen la nevera, no poden pagar l'habitatge o a l'inrevés», va dir.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Agustí Codinach

La primera Setmana per la pau Arcadi Oliveres, organitzada per Justícia i Pau, es va cloure el 29 de juny passat amb una pregària interreligiosa a la plaça de Sant Jaume de Barcelona. Al llarg de l'acte es van llegir en llengües diferents textos de les principals tradicions religioses presents a la Ciutat Comtal, i es va pregar per la fi de les guerres actuals, com ara les d'Ucraïna, Síria, el Iemen o Mali.

L'efemèride de la setmana

14 de juliol del 1933:

mor a Barcelona el tenor de Moïà Francesc Viñas que, en l'àmbit cívica, va ser promotor de la Festa de l'Arbre Fruiter.

LA SAL DE LA TERRA

Hem perdut tots

T'he eludit durant més de dos anys. Cada vegada que intuïa la teva maliciosa presència m'he ocultat o he fugit esperitat, i no m'has atrapat. És clar que t'era del tot indiferent, perquè tens prou víctimes potencials a l'abast: en realitat ho són tots els éssers humans i moltes espècies animals, però tot i així, no en tens mai prou; cobeges tots els cossos per viure-hi i reproduir-te. El teu ideal seria ocupar i regnar a tota la terra. Potser no has pensat, però, que si assolissis aquest desideràtum acabaries morint, així que faries bé de moderar la teva cobdícia.

Quan vas sortir del teu cau i vas fer anar la dalla, el món es va al·lumar de veritat i aleshores els savis i les companyies farmacèutiques, deleroses de fer caixa, van descobrir una sèrie de tractaments que

minoraven els efectes de les teves ferides. Com sempre, alguns teníem tota mena de vacunes i medicaments a l'abast i d'altres ni en van tenir ni en tenen encara.

Alguns visionaris van afirmar que quan el teu regnat fos més feble els éssers humans seriem més prudents, més respectuosos amb la terra que ens acull i ens dona vida, que seriem més solidaris els uns amb els altres perquè, finalment, entendríem que tots som germans, fills d'un mateix Pare, perquè a tu et són indiferents les races, les riqueses o els orígens. Però no ha estat ben bé així. Ara que —de moment— sembla que vas de baixa, tornen els viatges compulsius, el consum desafortat i les guerres i les injustícies segueixen tan vives com abans. El diner regna com sempre ho ha fet.

ÀNGEL MIRET I SERRA

Advocat

I a més dels milions de morts i damnificats per la malaltia, has deixat moltes altres víctimes en forma de més pobresa. Víctimes col·laterals.

Avui, finalment, m'has enxampat. Estava distret. Per sort meva quan ja no ets tan fort i quan jo, membre de la part d'humanitat privilegiada, gaudeixo de remeis. Una mica de febre i malestar general. Res que no es pugui solucionar amb paciència i uns quants dies de repòs. Ara mateix, et maleixo per les desgràcies que provoques alhora que lamento que les oportunitats que ens has donat no les hem sabut aprofitar.

Lamento que les oportunitats que ens has donat no les hem sabut aprofitar

FERNANDO CORDERO MORALES

Membre de la Comissió de Comunicació del Sínode (Roma)

MIRADA AL MÓN

Ment i cor sinodal

He assistit una setmana a Roma a una trobada de les quatre comissions sinodals, convocades per la Secretaria General del Sínode. L'eclesiologia sinodal ha estat el plat fort. Hi havia voluntat de sortir del paper al carrer. D'aterrar la teologia en un llenguatge apte per a tants que busquen i no tenen una aproximació teològica però sí vital. El fet que els teòlegs no estiguin sols en aquestes reunions és bo. Els comunicadors, encara que de vegades puguem molestar amb les nostres preguntes i desitjos de facilitar el missatge, representem un grup que, sens dubte, vol propiciar el diàleg intraeclesial i amb la societat. És a dir, tendir ponts.

Un tema «pont» en aquest camí sinodal és el de la recerca del

consens. No un consens qualsevol, sinó aquell que pivota al voltant de la Paraula. Cal escolta, diàleg i discerniment, a més de preguntar-nos com passar del jo al nosaltres. Com arribar davant de tanta diversitat de persones convocades a un nosaltres que integri la diversitat i la pluralitat? Des d'una mirada trinitària, reconeixem el do de les tres Persones que enriqueixen l'únic Déu.

Necessitem una manera de pensar, una ment sinodal i, sobretot,

Un tema «pont» en aquest camí sinodal és el de la recerca del consens

un cor sinodal capaç de recollir el fragment. Aquí és imprescindible el terme *concordia*, unir els cors i aplicar l'element afectiu en la recerca del consens. Tots tenim alguna cosa a perdre i sempre molt a guanyar. No podem espantar-nos dels conflictes i les resistències. Explicitem els conflictes. Aprenem a discernir l'essencial i a treure la pols del que és accessori. Com es posen d'acord els membres d'una família que han de triar on passar un temps de vacances o fer una activitat plegats? Algú cedeix, un altre intenta que tothom estigui a gust. Cadascú aporta de diferent manera. Naturalment tothom és tingut en compte. L'amor sempre és inclusiu. Això és realment el fonamental.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Estrella del mar

El proper dissabte, 16 de juliol, la litúrgia de l'Església catòlica celebra la memòria de la benaurada Mare de Déu del Mont Carmel. En aquesta muntanya situada a Israel, el profeta Elies va aconseguir que el poble d'Israel, que s'havia deixat portar pels ídols, tornés a donar culte al Déu viu. Allí, segles més tard, alguns pelegrins, ermitans i croats, buscant la solitud, es van retirar per fer-hi vida eremítica. Això va donar origen, en el transcurs del temps, a un orde religiós de vida contemplativa i apostòlica que té com a patrona i protectora la Mare de Déu sota l'advocació del Carme.

En la festa de la Mare de Déu del Carme, els carmelites, en les seves dues branques, la de l'antiga Observança i la Descalça, canten a Maria: «Flor del Carmel, vinya florida, resplendor del cel, verge fecunda i singular.»

La Bíblia celebra la bellesa de la muntanya del Carmel, una bellesa que l'Església contempla en Maria, signe d'esperança enmig de tempestes de tota mena. En temps del rei Acab, la terra de Palestina va patir una llarga sequera i fam. Tanmateix, el profeta Elies va fer saber al rei que Déu aviat enviaria pluja a la terra. Elies va pujar al cim del Carmel, es va prosternar a terra amb la cara entre els genolls i va dir al seu servent que pugés i que mirés cap al mar. El servent mirava i mirava, però no veia res. Finalment va dir: «Hi ha un núvol petit com el palmell de la mà que puja del mar» (1Re 18,44). El cel es va anar enfosquint i va caure un gran xàfec.

Maria és com aquest núvol, un signe petit i humil, que ens porta grans benediccions. Maria és la *Stella maris*, l'estrella del mar de la qual parlaven, de ben antic, els pares de l'Església. Un antic himne litúrgic saluda Maria dient-li: «*Ave, maris stella.*»

La Mare de Déu del Carme és molt estimada a tot arreu, però especialment per la gent de mar, que la tenen present quan s'hi endinsen. S'hi encomanen perquè els acompanyi, els protegeixi i puguin tornar a casa. Li professen una gran devoció i ha esdevingut la patrona dels pescadors i mariners. A Barcelona es manté la tradició d'honorar la Mare de Déu del Carme amb una processó que anirà pel front marítim de la ciutat i una missa al Moll dels Pescadors, que promou l'Apostolat del Mar de la nostra arxidiòcesi.

Benvolguts germans i germanes, encomanem-nos confiadament a aquella que Crist ens va deixar com a Mare. Siguem fidels a les recomanacions de sant Bernat, gran devot de santa Maria, davant dels molts esculls que podem trobar al llarg de la vida: «Si bufen els vents de la temptació, si et llencen contra les roques de la tribulació, mira l'estrella, invoca Maria; si et colpegen les onades de l'orgull, de l'ambició, de l'enveja, de la rivalitat, mira l'estrella, invoca Maria. En cas que la ira, o l'avarícia, o el desig carnal assaltin amb violència la fràgil embarcació de la teva ànima, mira l'estrella, invoca Maria.» Que la Mare de Déu del Carme ens protegeixi.

Silenci, es canta

**El cant gregorià: veus que sostenen
una mil·lenària tradició**

Monjos de Santo Domingo de Silos.

El cant gregorià és el cant propi de la litúrgia de l'Església catòlica romana. En la majoria de convents, abadies, santuaris i monestirs, matines, laudes, vespres i completes tenen, als bancs de l'església, espais per acompanyar aquesta pregària cantada, de la qual molts fidels veïns ja són habituals, com a l'abadia de Saint-Pierre de Solesmes.

Es troba al departament francès de Sarthe, a 5 km de la vila de Sablé-sur-Sarthe, a mig camí entre Le Mans i Angers, envoltada d'un paisatge enriquit pel riu Sarthe, un afluent del Loira, on es poden fer tranquil·les passejades en barca i petits vaixells, i contemplar, navegant, la bellesa del monestir benedictí.

Originat l'any 1010, els 8 primers segles de la seva existència va ser un modest priorat amb una dotzena de membres. Als segles XIX i XX, la comunitat va cultivar la litúrgia i el cant gregorià, i va estendre la seva influència més enllà d'Europa. Avui, mig centenar de monjos preguen cantant, i la porta de l'església és oberta per entrar i seure a escoltar-los.

De Solesmes a Silos

Comença a arribar el captard i les campanes criden a vespres. La gent

entra i va prenent lloc als bancs. Homes, dones, algun jove acompanyat d'un adult, i una petita representació de les 34 monges benedictines de l'abadia veïna de Sainte Cécile.

Són les cinc de la tarda i, després d'un primer silenci de recolliment, es comencen a sentir les veus, lluny, des dels laterals més propers a l'altar. I de la mateixa manera que ens arriba la pregària cantada en llatí, ens comença a envoltar també l'olor d'encens.

L'abadia de Saint-Pierre de Solesmes és un lloc de referència del cant gregorià. El seu repertori es troba als llibres litúrgics. Des de 1954 editen la revista anual *Études Grégoriennes*, 200 pàgines dedicades a la investigació d'aquest cant (solesmes.eu).

En la vida monàstica, el cant és la forma com els monjos expressen la seva comunió. «En el cor, manifestem la unió dels nostres cors, a través de la unió de les nostres veus», diu des de Silos, a Burgos, fra Àngel Abarca Alonso.

L'abadia de Santo Domingo de Silos té el seu origen al segle X. L'any 1992 va donar-se a conèixer, arreu de l'Estat i del món, gràcies als seus més de 15 discos de cant gregorià. A cada moment se sentien en ràdios i televisions. Avui, 26 monjos continuen cantant l'oració i conviden tothom a

ÀNGEL ABARCA ALONSO

«Manifestem la unió dels cors, a través de la unió de les veus»

anar-hi i gaudir-ne.

«Diu el Salm 118: set vegades al dia et lloo pels teus justos manaments. I ho seguim rigorosament. A les 6 del matí estem ja al cor. En cada moment important en la vida dels homes, nosaltres ens hi fem presents amb la nostra oració. Quan despertem, a mig matí, a mitja tarda i a la nit, estem units a tots des del cor», detalla Abarca, des de Silos. I afegeix: «No fa falta tenir una tècnica vocal depurada per ser monjo de Silos. Només cal que Déu hagi cridat a aquesta vocació concreta, i molt a l'estil de l'Esperit Sant, que és el que sempre inicia l'oració», afirma el monjo.

A les 6 del matí, doncs, l'església del monestir burgalès ja és oberta per a tots aquells que vulguin compartir amb la comunitat monacal una estona d'oració. «Si mai necessites aturar-te, respirar per dins i deixar que brolli l'oració més sincera i profunda, Silos és el teu lloc», diu el monjo, i convida a saber més del sentit de la seva oració oral a través de la seva web www.sermonje.eu.

Fra Àngel Abarca reconeix que l'obertura al públic «al principi pot resultar una mica incòmoda, especialment quan ens bombardegen amb fotografies, però és que és el millor que tenim, és l'espai més sagrat on ressonen les veus de tots. Per a nosaltres, el res cantat dels salms no és anònim: cada versicle té rostres i històries, les d'aquells que ens acompanyen». És doncs, una veritable vivència de la comunitat: «Jo sempre dic als novicis que quan cantem ens mostrem tal com som, expressem el que hi ha al cor i deixem que tots els que ens acompanyen hi entrin. Així et sents més Església.»

Cada tarda, en acabar les Vespres, els monjos surten en processó cap a una capella al fons de l'església, la de Santo Domingo de Silos, on descansen les relíquies del sant. Abarca confessa: «En aquest recorregut, m'agrada mirar directament als ulls dels qui ens acompanyen. Es crea una especial connexió.»

El cant és pregària, recolliment, vivència íntima i comunitària alhora, i és acollida. Ho és en molts monestirs i convents de

Catalunya, on es pot entrar a viure l'experiència de deixar-se portar pel cant litúrgic. Vallbona de les Monges, a l'Urgell; el monestir cistercenc de Santa Maria de Solius, al Baix Empordà; Montserrat (monjos i Escolania) i el monestir de Poblet, també del Cister, a la Conca de Barberà, en són alguns dels més coneguts. Als seus webs s'hi troben els horaris per anar a sentir les pregàries cantades.

Litúrgia de les Hores des de Poblet

Lluís Solà és el monjo responsable de la litúrgia a la comunitat de Poblet. Són 22 germans. Canten en gregorià, però també en català. Tot i que per a les visites al conjunt monacal de Poblet cal treure una entrada, l'accés als cultes litúrgics, en hores de pregària, és lliure.

A Poblet, a les 5.15 ja canten Matines. «Encara es considera pregària de vetlla, nocturna. Recitem 6 salms dividits en 2 blocs

Monestir de Saint-Pierre de Solesmes.

LLUÍS SOLÀ
«Amb la música, els textos agafen una profunditat més gran»

MARÍA VICTORIA TRIVIÑO
«Cantar és col·laborar amb la bellesa i l'harmonia de la litúrgia»

Maxime Guillon

de 3 i, després de cada bloc, fem la lectura llarga de la sagrada escriptura i després textos dels pares de l'Església, per exemple, de sant Gregori», explica Lluís Solà. «Les Matines són més meditatives, més contemplatives. Duren uns tres quarts d'hora, i diumenges, una hora llarga.»

Les Laudes, a les 7 (els festius a les 7.30 h), «tenen —diu— el sentit de la lloança en començar el dia. El seu punt de referència és la resurrecció de Crist, el moment en què la llum del dia triomfa sobre les penombres de la nit». Són 4 salms cantats, una lectura i responsori breus i el càntic de Zacaries. I acaben amb pregàries i el Parenostre. A les 8 (diumenges i festius a les 10h), fan la missa, també cantada.

Les Vespres, a les 19 h a l'estiu i a les 18.30 h a l'hivern, tenen la mateixa estructura que les Laudes: 4 salms, lectura i responsori breus. I després el càntic de Maria, el *Magnificat*, que és el típic de les Vespres, abans del Parenostre. «Amb les Vespres donem gràcies pel dia transcorregut i expressem la confiança en Déu», explica el monjo de Poblet.

Abans d'anar a dormir, una pregària més breu de la comunitat són les Completes, tres salms, una lectura breu i el càntic de Simeó, el Nondimitis, en llatí. «És el cant de Simeó quan Josep i Maria presenten Jesús com a messies, portador de la llum i salvació del seu poble», conclou Lluís Solà. A Poblet, els monjos —explica— fan una hora setmanal de formació musical. Personalment, diu Solà, «el cant m'ajuda a interioritzar molt més la pregària. Amb la música, els textos agafen una profunditat més gran».

Connexió amb el transcendent

«Una comunitat que prega pot ajudar altres persones a trobar el seu camí personal de pregària. El cant permet connectar amb la Transcendència», afirma el monjo de Poblet. I tal com llegim a la pàgina web del monestir de Sant Cugat del Vallès, al seu espai dedicat a la primera música cristiana, «el cant gregorià, exclusivament vocal i cantat a l'uníson, és música modal escrita en unes escales de sons molt particulars que serveixen per despertar variats sentiments, com el recolliment, alegria, tristesa o serenitat».

Al monestir de Sant Cugat, com al de les Clarisses de Balaguer, són les misses un espai obert a tothom per sentir la música i els cants de la pregària.

«Per a mi, cantar és una lloança, un col·laborar amb la bellesa, amb l'harmonia de la litúrgia, fer-la digna, i que faci goig sentir i devoció de cantar. Equilibrem els cants més populars —convitant a cantar els assistents— amb els més selectes. I acabem sempre amb els goigs del Sant Crist, que la gent els gaudeix molt. No hi ha diumenge que no se'ns acosti algú a dir que és una meravella, que troben pau, consol i devoció», diu sor María Victoria Triviño, una de les 9 monges clarisses. Després de la missa, a més, fan danses espirituals religioses. «Som molt dansaires», diu.

Pau, consol i devoció, en cants que són pregària i pont a l'espiritualitat. Els llocs on els anem a sentir són oasi de calma, amb entorns que criden a passejar i gaudir del silenci, abans i després dels cants.

Dansa de les clarisses de Balaguer.

SABER ESCOLTAR

Estimar els altres

Les paraules de Jesús a l'Evangeli de Mateu (25-40) s'endinsen en l'ànima de cada cristià que les llegeix o les escolta. La seva expressió gràfica la va plasmar Miquel Àngel a la Capella Sixtina. Podem ben dir que, en la pintura que presideix la sala, hi ha el resum de l'Evangeli de Jesús.

El Crist Majestat presideix la tria del final de la història, posant els bons a la seva dreta i els dolents a la seva esquerra. Encara que la pintura sigui impressionant, quan Mateu descriu aquesta escena ens presenta la feina del Bon Pastor. Els de la dreta arriben a la salvació i els de l'esquerra són condemnats.

És la pregunta que Déu fa a Caïn, després que aquest ha matat el seu germà Abel, al llibre del Gènesi: «On és el teu germà?» Aquesta pre-

gunta seguirà ressonant als nostres cors, per tal que els creients siguem responsables de les necessitats de tots els homes.

Però la grandesa d'aquesta pregunta rau a descobrir el mateix Déu davant del germà que sofreix. Molts sants ho han viscut així. Per citar un exemple, mencionarem santa Teresa de Calcuta. Ella ho explicava d'una manera molt gràfica. Estenia la seva mà esquerra i tocava un a continuació de l'altre, amb el dit índex de la dreta, els cinc dits de la mà esquerra estesa. En tocar cada dit, anava pronunciant: «A mi m'ho vareu fer.»

Aquestes paraules formen el nucli de l'Evangeli. Són els mots que Jesús ens dirà quan, al final de la nostra vida, ens trobarem davant d'Ell. Jesús ens preguntarà si hem

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

donat menjar i veure a qui tenia fam i set, si hem acollit el foraster, si hem vestit el despul·lat, si hem visitat els malalts i presos... Es tracta de petits gestos que valen l'eternitat. No hi ha res petit, si es fa per amor a Déu.

Avui dia, Jesús continua estant present en qui sofreix injustícies i violència, en qui busca feina o viu en una situació precària, en qui es veu obligat a sortir de la seva pàtria per causa de les guerres. Totes aquestes persones són Jesús que ens demana el nostre amor.

Jesús continua estant present en qui sofreix injustícies

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

La nostra actualitat és sorprenent. Mentre en certs llocs la fe floreix amb els seus màrtirs, senyal de vitalitat de l'Església, en altres pateix crisis de valors, indiferència i egoisme. Aquests fets també van passar en altres temps. Però ara hi ha un intercanvi simultani de notícies, que hauria de ser motiu de millora. Però crec que poc. Nigèria, el Pakistan o l'Índia són jardins de fe on floreix el martiri. Malgrat que, qui ho vulgui, pot estar assabentat del que hi passa, la mediocritat continua.

Els futurs llibres d'història guardaran notícies de guerres, de crisis econòmiques i de catàstrofes. Al Martirologi romà apareixeran els noms dels sants. En quin llibre estaran escrits els nostres?

Sens dubte, tenim una neces-

A PROPÒSIT DE...

Profetes (3)

sitat urgent de profetes. Persones que alliberin, des d'ells mateixos, l'Esperit Sant. Com podem descobrir-los entre la gran massa?

El profeta ha de ser pobre i practicar l'austeritat, ha de sorprendre i incomodar des d'una humilitat discreta.

Fa anys, per les nostres terres, va viatjar fent conferències una dona distingida. Vaig assistir a una d'elles, ben organitzada. En vam sortir convençuts i satisfets. Qui m'acompanyava em va advertir que ella vestia roba de marca i que s'adornava amb distinció. Doncs

El profeta ha de ser pobre i practicar l'austeritat

bé, tot i que he investigat, ningú no en recorda ni el nom.

Al costat del Sant Sepulcre, en una terrassa superior, hi ha unes humils cabanes de monjos abissinis. Pujo a contemplar-los. Vull saber una cosa i pregunto, tothom em diu que són molt pobres. Sempre penso i els identifico amb el Germà Universal, recentment canonitzat, Carles de Foucauld. Pels carrers que pugen cap al Calvari m'he trobat moltes vegades Germanetes de Jesús. Pobres i alegres. La seva presència irrita el viatger ric que mira comerços. Ells i elles són profetes.

Del possible sacerdocí femení, sempre em molesta veure la rica elegància dels seus vestits, casulles i mitres. No m'interessa gens parlar amb elles. Són massa riques.

Vida eclesial

Aquesta setmana ens fem
ressò de la Trobada Mundial
de les Famílies, coneixem un nou
postgrau de cultura religiosa
i informem que l'arquebisbat
de Tarragona crea un grup
de pensadors cristians

Roma acull la X Trobada Mundial de les Famílies

La bellesa de creure en l'Amor

FRA BERNAT FOLCRÀ
Corresponsal a Roma

El dissabte 25 de juny, amb la Santa Missa presidida pel papa Francesc, va acabar la X Trobada Mundial de les Famílies, que es va celebrar a Roma del 22 al 26 de juny. En aquesta trobada es va posar molt d'èmfasi en la vocació, la missió i la santedat a les quals està cridada tota família cristiana. El Sant Pare va dir que ser missioners dins de la família és preparar els fills per abraçar la missió d'irradiar l'amor de Déu al món, no per ser pares sobreprotectors, perquè els fills han de descobrir la seva pròpia missió en la vida: «La família és el primer lloc on s'aprèn a estimar.»

La trobada va ser la festa de la bellesa de la família, d'un diamant que mostra moltes cares.

La meravellosa aventura de la família comença amb el matrimoni, la icona de l'amor de Déu, on Déu fa de dues persones una sola existència, les crida a renovar el seu amor dia rere dia. El matrimoni és una vocació, no un contracte. Una vocació de testimoniar l'amor de Déu al món. Aquesta vocació ha de vèncer la temptació de caure en les presses del treball i de tot allò que pugui reduir el veritable amor a l'utilitarisme del nostre ego. La clau és estimar l'altre per ell mateix, mai fer-lo servir, tenint el coratge de passar de l'utilitarisme al do.

La vocació de la família només es realitza en la seva dimensió missionera. La missió de la família és ser transmissora de la fe i ser un far per il·luminar el món. En tot això ha d'haver-hi una complementarietat entre l'obra missionera de la parella i l'obra missionera dels sacerdots i els religiosos.

Internet planteja a les famílies el gran repte de la coherència. Ser cristians en l'era digital significa tenir una

mateixa identitat tant *offline* com *online*. Si no vivim una doble vida, si som sincers, únics, serem els mateixos en la vida fora i dins d'internet. L'estil de presència cristiana en les xarxes socials és sincer i respectuós, centrat en Crist. El gran repte de les xarxes socials és generar productes que ofereixin un temps de qualitat a les famílies. La tecnologia digital ofereix molts beneficis a les famílies per compartir paraules de benedicció i engrandir l'amor. Aquests instruments són una eina adaptable per a la pastoral familiar.

Ser cristians en l'era digital significa parar atenció a les colonitzacions ideològiques que destrueixen la família. S'han d'aprofitar les xarxes per construir la comunitat com a vivència de fe, de relació amb persones llunyanes, amb els amics.

Adopcions

Els nens són els que més pateixen la ruptura dels pares. Una gran elecció per guarir les ferides que

La meravellosa aventura de la família comença amb el matrimoni, la icona de l'amor de Déu

Impressionant va ser el testimoni de perdó d'aquesta família libanesa.

causa l'abandonament dels nens és l'adopció. Per a molts pares adoptius, com Jordi Cabanas i Gloria Arnau, compromesos amb el moviment Comunió i Alliberament a Vic, l'adopció és una opció que neix de l'experiència d'haver estat abans adoptats. No ha estat per una fortalesa especial que ells han obert les portes per acollir els nens abandonats, sinó precisament la seva feblesa.

Un gran repte de la pastoral familiar dels propers anys serà la reforma de la preparació remota i propera del matrimoni. La preparació remota infonja des de la infància el desig del matrimoni, perquè ningú no es casa per conveniència, sinó per desig i amor. Avui l'amor és interpretat com a amor romàntic, els joves tenen dificultats per entendre l'amor conjugal, que és compromís per a tota la vida, no un sentiment. Per això és important la mistagògia matrimonial, on s'ajuda els esposos a descobrir la gràcia del sagrament rebut, la vocació missionera. El catecumenat al matrimoni, pel que fa també als

formadors, no es pot reduir a una assimilació intel·lectual.

La vocació a la família és un ideal altíssim i tots els reptes desemboquen en la família com a camí de santedat. Al festival es va parlar molt de la parella Beltrame-Quattrocchi com a model de santedat familiar en la vida més ordinària. Una vida on es passava amb molta facilitat de cuinar i fer la neteja de la casa a la pregària i al Rosari. Déu i casa, Déu i allò quotidià estan íntimament lligats en el camí de santedat d'una família. Els esposos i la família són cridats a ser sants a través de la quotidianitat, de les preocupacions, de la cura dels nens, del treball.

Daniel i Leila Abdallah, un matrimoni libanès que es va establir a Austràlia, va donar l'últim dia del festival un dels testimonis més impressionants. Set nens van ser atropellats per un home que conduïa en estat d'embriaguesa. El resultat: quatre dels set van morir, tres fills de la Leila van morir. Aquesta mare, que havia perdut la meitat dels fills, va declarar: «Al conductor que va atropellar els meus fills no l'odio, el perdono.» Aquesta frase va causar commoció al país. El perdó va sortir lliurement del cor de la mare. Ella va fer el primer pas, va perdonar per iniciativa pròpia. Aquesta família, escollint la mateixa opció de Jesús, va comprendre que la millor sortida és el perdó, perquè qui perdona experimenta la guarició del dolor, de les ferides. Aquest matrimoni ha fundat la jornada del perdó al Líban i a Austràlia, que se celebra cada any.

Aquests són alguns dels molts testimonis inspiradors de la X Trobada Mundial de les Famílies. El missatge va ser molt clar: nos'ha de tenir por de la dimensió missionera de la família cristiana, perquè tota família es recolza en el fet de tenir l'alta dignitat de ser una icona directa de Déu. Cada família es recolza en el fet d'haver estat estimada per Déu abans. Com va dir el Papa, aquesta iniciativa de l'amor de Déu és el que ha posat en moviment els cònjuges que han abandonat el niu per fer un viatge plegats. I va dir una cosa molt important que defineix la missió de les famílies: l'amor familiar no pot ser possessiu, ha d'impulsar els fills a volar, les mares han de desitjar el matrimoni als seus fills.

Temps de contemplació

Som caminants ferits plens d'esperança,
confiança i amor en el Déu que no ens abandona
i que ajusta el seu pas al nostre,
al ritme de l'acollida,
del perdó i de la gràcia.
Creure en el qui és el primer i l'últim,
en el qui va morir i, sobretot, en el qui va ressuscitar,
perquè algunes vegades se'ns oblida
que nosaltres creiem en algú que és viu. Viu!
I camina al costat nostre per aprendre d'Ell i amb Ell
a ser servidors els uns dels altres,
perquè servei i sinodalitat van de
la mà.
Servir per ser comunió en l'ésser;
sinodalitat per ser comunió en el caminar junts.
Comunió, en definitiva, per actuar tots junts
segons el que ens digui, indiqui i suggereixi l'Esperit.

Cristina Ynogés

Teòloga

Agustí Codinach

El Calvari i els Via Crucis

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

A les esglésies de tot l'univers catòlic i, sobretot, al voltant de moltes ermites, tot sovint trobem en el camí que hi mena creus, peirons o petites capelletes representant les estacions del *Via Crucis* de manera que podem aproximar-nos al lloc seguint el camí de la Creu que feu Jesús, una de les devocions i pràctiques d'oració més esteses en els temps de Quaresma, en especial els divendres, i la Setmana Santa.

Altres vegades, aquest *Via Crucis* no és el camí d'accés a l'ermita, sinó un de circular al seu redós, però també es dona la circumstància que algun *Via Crucis*, sobretot al sud de Catalunya i País Valencià, edificat a prop de la població, ha estat rematat per una capella, generalment dalt d'un turó anomenat *El Calvari*, capella de petites dimensions que culmina el recorregut.

Troblem al llarg de la geografia algun *Via Crucis* veritablement monu-

mental, el de Montserrat és el que a tothom li ve al cap, que parteix des de la mateixa plaça de l'Abat Oliba, al Monestir, i culmina a la Capella de la Soledat.

Les catorze estacions van ser construïdes entre 1904 i 1916, l'arquitecte va ser Enric Sagnier i Vil·lavecchia amb Eduard Mercader, i té escultures d'Eusebi Arnau. El 1950 es modificà amb l'arquitecte Francesc Folgueras i amb els anys ha tingut diverses restauracions i substitucions.

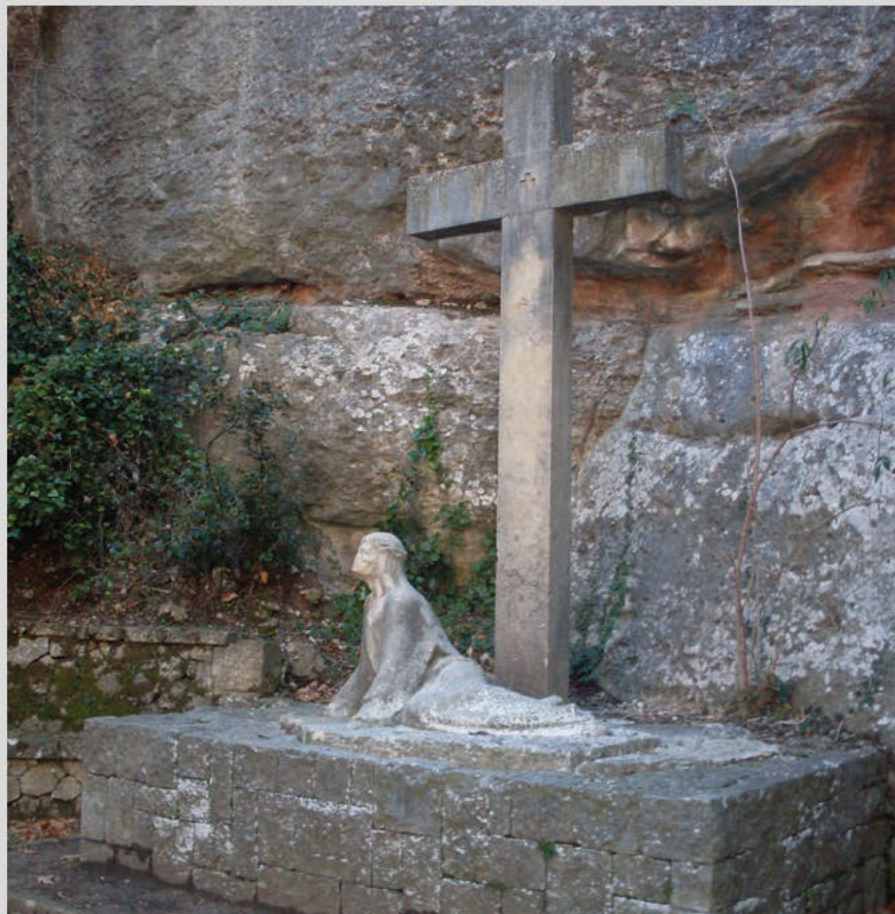
Tornant al topònim *Calvari*, aquest es troba a uns vint-i-cinc llocs de Catalunya. A vegades es tracta d'un cim, i només coneixem l'existència d'un antic calvari per referències, ja que avui n'ha desaparegut qualsevol vestigi.

En d'altres, com el Calvari de Gadesa, és una capella que remata un *Via Crucis* i va ser construïda pel rector Antoni Soler al segle XVIII, qui també obrava al santuari de la Fontcalda. Proper queda el Calvari d'Ascó, amb capella amb campanaret d'espada, té gravada la inscripció *Ramon Jordà Casó me fesit año 1807*. El Calvari d'Arnes, de característiques anàlogues als anteriors, té inscrita la data 1815.

La devoció d'evocar la *Via Dolorosa* és força antiga i arrenca en el segle IV, amb els primers pelegrinatges a Terra Santa, però va ser el papa Innocenci XI, el 1686, qui atorgà als franciscans el dret a erigir estacions a les seves esglésies. El 1731 Climent XII ho va fer extensiu a totes les esglésies i els papes successius van anar eliminant restriccions fins a principis del segle XIX.

Amades, a la pàgina 553 del II volum del *Costumari*, parla de la tradició, al segle XIX, que mantenien alguns pessebristes per Quaresma, com era fer Calvaris escenificant la crucifixió de Jesús al Gòlgota, un tema greu i seriós que no tenia el predicament i l'alegria del popular pessebre nadalenc.

Via Crucis a Montserrat.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El món crema

«El món crema.» I no em refereixo als incendis que hi ha ara a l'estiu, sinó a la idea de l'escriptora i activista política Naomi Klein. Crisi de salut mundial, crisi de la democràcia, crisi econòmica amb els preus desorbitats a causa d'una guerra a 2.500 km de nosaltres, crisi d'imigrants al Mediterrani (per cert, Gibraltar es troba a 900 km de Barcelona), crisi de refugiats, crisi energètica i climàtica, una seixantena de conflictes armats arreu... No són crisis tan sols humanitàries, sinó d'humanitat.

Perquè hi ha situacions injustes, inhumanes i qualsevol excusa per no sentir el dolor que provoquen demostra insensibilitat; que estem anestesiats o que no acceptem el dolor ni propi ni de l'altre. Ens analgesitzem.

El món crema i emergeix la visibilització d'un subjecte vulnerable. La Modernitat ens feia creure en un individu emancipat i lliure; ara veiem que hi ha una part d'il·lusió en tot això: il·lusió d'autosuficiència perquè tenim una notable interdependència en qüestions que són lluny del nostre abast en el veïnatge universal.

Som vulnerables i fràgils: necessitem els altres i Déu, però tal com passa en la medicina occidental: els analgèsics, prescrits massivament, amaguen les situacions socials causants de dolors. Davant d'això, la resposta humana —cristiana— a tots aquests mals hauria de ser la consciència de la realitat i la cura. «Cura» que va més enllà de la compassió; que és reconeixement i acompanyament de l'altre i de la seva vulnerabilitat. El món crema, però nosaltres seguim un Déu vulnerable (oxímoron) que pateix clavats en una creu: que ara es troba tant a Ucraïna com en qualsevol mostra de vulnerabilitat.

UN NOU LLINDAR

**Ser humils
ens apropa**

Per fer el bé i ser una persona de bé necessitem ser humils. La persona humil reconeix en l'altre algú a qui ha d'estimar perquè troba en ell el reflex inconfusible de la presència de Déu, a qui descobreix amb els ulls de la fe. La humilitat ens situa en l'àmbit de la veritat, l'única que, pel fet d'apropar-nos a Déu, ens prepara per ser autènticament lliures. L'elogi de la persona humil ens invita a reconèixer i assumir les seves qualitats, la bondat, la fidelitat, la compassió, l'amor, la confiança, l'alegria, la vida interior. El cor humà és capaç de tot això! Com reconèixer que la Paraula es troba molt a prop, al cor i als llavis? (Dt 30,14). Hi ha una cosa fonamental que ens connecta amb Déu i és la voluntat d'escoltar-lo. Potser, hi ha moments en els quals ens falta aquesta sensibilitat i necessitem una mena de saviesa humil que ens ajudi a viure el goig d'una presència que ha pres rostre humà. Les paraules sense rostre no compleixen plenament el que és un veritable encontre. Aquesta és una experiència singular, única.

El programa d'actuació cristiana el tenim explicat en l'Evangeli. La proximitat de Déu s'experimenta quan és un fet la proximitat entre les persones, especialment quan aquest gest humà acull, rehabilita i integra. L'exigència de l'amor al proïsme prové de Déu i la mesura de l'amor a Déu és l'amor al proïsme. El samarità es va guanyar el qualificatiu de «bo» en participar de la mateixa «bondat» de Déu; de fet, no va pensar en ell, sinó en l'home que va ajudar en convertir-lo en el seu «proïsme» amb el simple gest d'amor d'apropar-se-li. És el que Jesús demana que facem respecte de les persones que encara mantenim «allunyades».

La Universitat de Vic i Vedruna Catalunya ofereixen un postgrau de cultura religiosa

Conèixer i comprendre el fet religiós

ROSA MARIA JANÉ CHUECA
Barcelona

El postgrau comença el gener del 2023 i consta de 250 hores (en format en línia i presencial), repartides en cinc blocs

«Aquest postgrau s'adreça a educadors de les escoles amb el desig de formar persones capaces de comprendre i treballar el fet religiós de manera interdisciplinària», va explicar la presidenta de la Fundació Vedruna Catalunya Educació, Montserrat Espinalt, en la presentació d'un nou postgrau en cultura religiosa.

A més, va indicar Espinalt, «també està pensat per a un públic més general interessat a aprofundir en el coneixement religiós de la nostra societat».

Aquest postgrau està impulsat per la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) i la Fundació Vedruna Catalunya Educació, amb la col·laboració de l'Institut de Ciències Religioses de Vic i la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

Segons Montserrat Espinalt, «volem que sigui un espai de trobada, de reflexió conjunta, un projecte obert que sumi veus diverses per contribuir a l'alfabetització religiosa del nostre país».

El postgrau comença el gener del 2023 i consta de 250 hores (en format en línia i presencial), repartides en cinc blocs: antropologia humana i realitat

sociològica a Catalunya; Bíblia i tradició judeocristiana; art i expressió del fet religiós; diàleg interreligiós, i com entendre el fet religiós a l'escola avui.

En la presentació també va intervenir el coordinador de Polítiques Corporatives de la UVic-UCC, Eduard Prats, el qual va expressar la seva satisfacció per aquest nou postgrau i va ressaltar «la col·laboració que des de fa molts anys tenim amb Vedruna Catalunya i que ara reforça amb aquest postgrau». Especialment va incidir en el fet que «el postgrau el forma un claustre molt potent de professors, tots de prestigi reconegut en aquesta àrea».

L'acte va comptar amb la participació, a més, de la directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Yvonne Griley, que va subratllar que «la nostra col·laboració és perquè un dels objectius d'Afers Religiosos és facilitar i aprofundir en el coneixement del fet religiós i la diversitat religiosa al nostre país».

Griley va posar èmfasi en el rigor acadèmic de la universitat i l'àmplia experiència educativa de Vedruna, i va explicar que des del Govern aportaran coneixement, professorat i eines de diagnòstic com el baròmetre sobre la religiositat: «La societat catalana considera que és important conèixer aquesta pluralitat. El 72% dels enquestats estan a favor de donar als joves formació sobre les diferents religions al món.»

En paraules de Griley, el postgrau ofereix «eines per poder entendre la diversitat que hi ha a l'aula. Això interessa a tots els professors, per facilitar que els joves també entenguin les diferències que hi ha entre ells i que s'expressin».

Joan Callarisa (UVic) i Ramon Rial (Vedruna Catalunya) són els coordinadors d'aquest nou postgrau. Per a més informació: infofc@uvic.cat.

Anna Guimerà

D'esquerra a dreta: Yvonne Griley, Montserrat Espinalt i Eduard Prats.

 Tarragona

La idea és potenciar el diàleg i la reflexió

Es constitueix un grup de pensadors cristians

JOAN BORONAT
Tarragona

La Delegació diocesana per a l'Educació i la Cultura de l'arquebisbat de Tarragona impulsa la creació d'un grup de pensadors per a la reflexió i opinió format per diferents persones dels àmbits de la vida social i professional.

La idea, que forma part d'un dels objectius que s'havia plantejat l'arquebisbe Joan Planellas, és potenciar el diàleg i la reflexió entre professionals en actiu o jubilats de camps tan diversos com l'ensenyament, l'arqueologia, el dret, la medicina, el periodisme, la farmàcia, l'empresa o simplement «des del servei als altres, perquè el que aglutina el grup és la seva condició de persones cristianes que viuen la seva vida en el si de les creences en l'Evangeli», explica Rafael Muñoz, director del Secretariat diocesà per a l'ensenyament i l'escola cristiana.

El grup està coordinat per la recentment nomenada delegada diocesana per a l'Educació i Cultura, Maria Dolors Sardà, la qual ha remar-

cat que es tracta «d'un grup obert i lliure per opinar sobre els temes que afecten l'Església, sense vergonya i amb esperit constructiu, per donar-los visibilitat».

Arran de la primera trobada, el 9 de juny, es va despendre la necessitat de cercar temes d'interès general que afecten la societat i sobre els quals es vol donar una resposta des de la fe. Les opinions vessades sempre seran fruit del consens i es faran arribar als diferents mitjans de comunicació, de manera especial a les xarxes socials, conscients que aquestes formen part de la nostra vida i especialment de la dels nostres joves.

Qui estigui interessat a formar part del grup ho pot comunicar a través del correu electrònic cultura@arqtgn.cat. Les trobades tindran una periodicitat mensual, concretament cada primer divendres, a partir de les 20 h.

La primera reunió va tenir lloc el 9 de juny, presidida per l'arquebisbe Planellas.

MCS Arquebisbat Tarragona

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de

 SLABBINCK

veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Jerusalem i sant Ignasi (I)

BÀRBARA VIRGIL

Facultat de Teologia de Catalunya

Viure un temps a Jerusalem és un dels desitjos que molts han pronunciat en veu alta un cop han acabat un viatge curt a la ciutat. Jerusalem, centre del món espiritual per a les tres religions del llibre, esdevé quelcom més que un espai físic tangible, i així es converteix en un anhel, en un sospir espiritual central en alguns subjectes que, després d'haver posat els seus peus en els empedrats carrers de la Ciutat Vella de Jerusalem, encara non'han marxat que ja frisen tornar-hi...

Així és l'amor per Sió que senten molts pelegrins, i cadascun misteriosament queda captivat per algun dels Llocs Sants que la ciutat guarda. Un dels pelegrins va ser sant Ignasi de Loiola, tal com descriu en la seva *Autobiografia* el P. Luis Gonçalves de Camara, entre 1553 i 1555. Descriu l'adhesió que va sentir sant Ignasi per voler quedar-se a Jerusalem, però els frares guardians dels Llocs Sants el van obligar a desistir sota pena d'excomunicació.

...Su firme propósito era quedarse en Hierusalem, visitando siempre aquellos lugares santos; y también tenía propósito, ultra desta devoción, de ayudar las ánimas; y para este efecto traía cartas de encomienda para el guardián, las cuales le dió y le dijo su intención de quedar allí por su devoción...

... El respondió a esto: que él tenía este propósito muy firme, y que juzgaba por ninguna cosa dejarlo de poner en obra; dando honestamente a entender que, aunque al provincial no le pareciese, si no fuese cosa que le obligase a pecado, que él no dejaría su propósito por ningún temor. A esto dijo el provincial que ellos tenían autoridad de la Sede apostólica para hacer ir de allí, o quedar allí, quien les pareciese, y para poder descomulgar a quien no les quisiese obedecer, y que en este caso ellos juzgaban que él no debía de quedar....

Sant Ignasi va sentir aquest amor i adhesió superior, i així l'any 1523, quan tenia 32 anys, culminat el seu camí de conversió iniciat a Loiola, va partir de Manresa, passant per Barcelona i va fer a peu cap a Jerusalem, on volia quedar-s'hi per sempre més, com a eremita, perquè volia ser a tocar dels llocs físics que havia trepitjat, en els seus darrers dies, Jesús. Sant Ignasi va haver de marxar, però va portar dins seu part del camí identificat com a peregrinació ascètica de purificació, on l'excel·lència és arribar a un mateix, a la paciència i la humilitat necessàries per assolir el que Déu ens demana.

Jerusalem és el centre del món espiritual per a les tres religions del llibre.

SIGNES D'AVUI

Escales mecàniques

Quan sortim del vagó del metro, a certa distància, es veuen les escales mecàniques. Algunes vegades estan aturades, quietes. Pot ser que estiguin espatllades i que encara no hagin tingut temps de posar-hi un rètol indicador. Amb molta més freqüència, es troben en pausa per estalviar energia. Per sortir de dubtes, cal apropar-s'hi i comprovar-ho. Quan s'hi posa el peu, es comencen a moure i en poc temps s'acceleren fins a aconseguir la velocitat normal. Només es mouen i es posen en funcionament quan algú s'hi apropa. Aquest detall, gairebé imperceptible per rutinari, conté un principi de vida de gran importància. La vida es dinamitza quan t'hi lliures. Pensar a distància i elucubrar si es posaran en moviment... no serveix de res.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Érem a l'entrada de l'església de Santa Anna parlant amb els nostres nois dels pisos «d'oportunitats», tots de religió musulmana. La seva tasca —aquella que durant un any els prepara per adquirir els hàbits necessaris per al món laboral— és la de controlar les entrades i les sortides de la gent, i acollir amb amabilitat tothom que arriba a l'Hospital de Campanya.

En un moment determinat s'acosta un noi —marroquí com ells— molt decidit a entrar sense dirigir-se a ells. Li demanen què desitja o a qui cerca, perquè encara no és l'hora de dinar, i ell els contesta en àrab tot assenyalant la porta del temple. M'ho van traduir: «Diu que vol entrar a pregar dins l'església»

Sèneca havia afirmat: «No és perquè les coses siguin difícils que no ens hi atrevim; és el fet de no atrevir-nos-hi el que les fa difícils.» Es tracta d'atrevir-se, d'intentar-ho, d'anar cap a la vida, de lliurar-se a la missió... Sovint, les dificultats són només constructes mentals. La realitat és molt més agraïda si els seus protagonistes tenen actituds constructives, esperançades, dinàmiques.

Quan els responsables públics no tenen l'atreviment necessari per afrontar els conflictes, per por de perdre vots si fracassen, els conflictes s'aguditzen. Fins i tot, es

**La valentia, el coratge,
l'atreviment... ens obren
horitzons nous**

FINESTRA A LA VIDA

El Déu que ens regala pau

—i em miren una mica estranyats. Va ser aleshores quan ell mateix em va donar aquesta explicació en el seu castellà particular que tradueixo: «Vaig a pregar una estona a Déu, a l'únic Déu. Les esglésies, igual que les mesquites, em donen pau. Totes elles són la casa de Déu, de l'únic Déu que coneixem per diferents profetes, vosaltres per Jesús, nosaltres per Mahoma. L'únic Déu que ens estima i que ens dona pau.»

Me'l vaig quedar mirant amb una admiració sincera. No va necessitar estudis teològics, ni curssets de formació interconfessional, per arribar a aquesta conclusió. Ho ha intuït ell mateix, acostant-se amb humilitat a aquest Déu que intueix autèntic, adorat des de qualsevol

cronifiquen. El preu social que es paga acostuma a ser molt elevat. No sempre de manera immediata, però tard o d'hora es paga. I es paga amb escreix. Aquest principi funciona també en l'àmbit familiar, laboral, social, propi de cada persona. Les escales mecàniques ens conviden a pensar en aquesta línia. També les portes automàtiques ens ho recorden. Només quan t'hi apropes, s'obren de bat a bat. Al contrari, romanen tancades.

La dificultat existeix, però augmenta quan ens arronsem davant seu. La por ens paralitza. La valentia, el coratge, l'atreviment... ens obren horitzons nous. No es tracta de ser un il·lús o un descerebrat, sinó de creure en la vida i lliurar-se de cor a viure-la amb ganes de superar els obstacles.

religió, un Déu que és amor i que ens convida a ser un en l'amor.

M'aparto del costat dels nois que el miren i que em miren, com preguntant-se què han de fer, i pensant que m'acaben de donar una altra lliçó de sinodalitat, el convido jo mateixa a entrar.

Esponàniament em sento convidada a pregar jo també amb el papa Francesc: «Veniu, Esperit Sant, per tal de descobrir-vos en els rostres diferents de la mateixa humanitat que estimeu» (*Oració ecumènica del papa Francesc a Assís, el 3 d'octubre del 2020*).

**Totes les esglésies
i les mesquites
són la casa de Déu**

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Esglésies de Tàrrrega i obra pictòrica de Josep Minguell (I)

Encetem aquesta nova edició de les rutes espirituals per la ciutat de Tàrrrega. A la capital urgellenca visitem l'església parroquial de Santa Maria de l'Alba i l'ermita de Sant Eloi. En tots dos casos tenim el privilegi de fer-ho de la mà de Josep Minguell, el pintor que les ha decorades amb frescos al llarg dels darrers quinze anys, que acaba de ser guardonat amb la Creu de Sant Jordi. La bellesa de les seves pintures expressa els temes bíblics amb sensibilitat, alhora que recull el paisatge de secà de la contrada. I tot plegat ho completa amb una harmonia perfecta entre pintura i arquitectura.

Santa Maria de l'Alba és d'un barroc imponent i sobri.

la serra on s'alça l'ermita proporcionen una excepció de color verd en aquest paradís de l'ocre.

Avui és dia de mercat, i els carrers són un formigueig de gent que van d'una parada a l'altra, i que amb les seves converses i enrenou omplen d'un aire alegre i vivaç tot el centre de la vila. Gairebé d'improvís, després de passar per sota d'un auster portal que hi dona accés, fem cap a la plaça Major, l'indiscutible cor de Tàrraga. Aquí no hi trobem cap parada, per la qual cosa els edificis que tanquen la plaça se'ns mostren amb tota la seva sumptuositat. L'església de Santa Maria de l'Alba presideix de manera indiscutible aquest espai. A la vora seu la casa de la vila, de boniques línies renaixentistes, s'estima més quedar en un segon pla i cedir-li el protagonisme.

Al bell mig de la plaça s'alça una bonica creu de terme gòtica profusament esculpida, que dona fe de la puixança de la vila a la baixa edat mitjana. No podem deixar de fixar-nos en la crucifixió que la corona: del fust de la creu en surt un fullatge frondós que envolta el delicat cos de Jesús, inert i nu davant de tothom. Misteriosament la profusió de fulles, en lloc d'amagar la figura del crucificat, té la virtut de realçar-la encara més. La façana de l'església és d'un barroc grandios i alhora sobri. Tret de la portada, de línies sinuoses, el conjunt no destaca per l'acumulació d'elements decoratius. Si s'imposa a l'espectador és, justament, per les seves grans superfícies nues i per l'equilibri entre les diferents parts que la componen. Cap a la part del darrere sobresurt el campanar, de línies mesurades però d'una alçada considerable.

Pintura i arquitectura en harmonia

A la porta principal, treballada amb sanefes d'estil mudèjar, ens espera Josep Minguell. Es coneix, literalment, pam a pam tots els racons del temple de Santa Maria de l'Alba: al llarg d'una quinzena d'anys ell ha estat el responsable de pintar-ne tots els murs interiors i dotar-la d'un ric programa iconogràfic. El qui serà el nostre amfitrió en aquesta ruta ens convida molt

Pintura i arquitectura s'acoblen sense estridències malgrat els segles que les separen

La parsimònia proverbial del tren que a la fi ens ha deixat a Tàrraga ha proporcionat algun avantatge inesperat als soferts viatgers; sense adonar-nos-en, ens hem anat endinsant de manera imperceptible al cor de la Catalunya de ponent, terra d'horitzons esbatanats fins a l'infinit, en la qual l'aclaparador sol de ple estiu escomet sense pietat camins i conreus, teulades i places. Del vagó estant, el primer que hem vist de la dinàmica i comercial capital de l'Urgell és l'ermita de Sant Eloi, que fa de sentinella de la ciutat, retallada contra el blau pur del cel. Enmig dels rostolls recremats per la calor, els pins i les alzines que entapissen

amablement a entrar-hi disposat a guiar-nos per aquesta església emblemàtica. Una vegada a dins no tardem a adonar-nos que hem anat a parar en un altre món. Ens venen al cap les paraules que Ximo Company, catedràtic d'Història de l'Art de la Universitat de Lleida, dedica a aquesta església: «...a poc a poc ens endinsem amb serenor i pau d'esperit en aquest majestuós temple targari. Només ens cal que, un cop en el seu interior, contemplem amb cura, amb els ulls de l'ànima, el superb conjunt de pintura mural de Josep Minguell, una de les obres més importants de la plàstica catalana contemporània.»

El reconegut artífex d'aquestes pintures té un seguit de frescos per diverses esglésies i edificis públics de Catalunya, sobretot de les comarques lleidatanes i tarraconines. Així mateix ha deixat obra a l'estranger, a països com ara Suïssa, Itàlia, els Estats Units o el Japó. L'ofici li ve de família, perquè el seu avi ja era pintor, i el seu pare, Jaume Minguell, va deixar força obra pictòrica per les terres de Ponent, també en algunes capelles d'aquesta mateixa església. Abans d'explicar-nos la pròpia obra, Josep Minguell ens parla breument de la història del temple on ens trobem: «L'edifici medieval de Santa Maria de l'Alba es va enfonsar a les acaalles del segle XVII. Aleshores es va pensar a bastir una església de dimensions notables, i es va encarregar l'ambiciós projecte al carmelita fra Josep de la Concepció, el millor arquitecte català del moment. El resultat és aquesta església grandiosa, d'aires catedrali-

Tot l'interior està cobert amb els frescos de Josep Minguell.

Lleida
t'espera de nou
Vine i viu-la!

**AUTÈNTICA
DIFFERENT
NATURAL**

**Retroba't amb la natura.
Viu el Pirineu i les Terres de Lleida!**

aralleida.cat

ara lleida

GOBIERNO DE ESPAÑA
Ministerio de Cultura

GOBIERNO DE CATALUÑA
Departament de Cultura

cis.» Certament el temple és d'una llargada i altura considerables, més del que deixa entendre l'exterior. Es tracta d'un conjunt massís però que té la gràcia de no transmetre en cap moment sensació de pesantor o d'ofec, més aviat al contrari. El fidel se sent lliure i acollit tal com és entre aquests murs.

Ara bé, els nostres ulls, gairebé com per instint, més que en l'arquitectura es fixen en les pintures que cobreixen els grans espais nus de parets i voltes. En els frescos de Minguell hi predominen els colors càlids, cosa que de seguida les fa agradables a la vista, abans fins i tot que la ment identifiqui i classifiqui les escenes. Tenen la virtut d'atraure sense ser gens cridaneres, la qual cosa permet que l'arquitectura no quedi amagada. Pintura i arquitectura s'acoblen sense estridències malgrat els segles que les separen, com si els gegantins carreus barrocs haguessin estat esperant des del començament la mà de Josep Minguell.

Una gran obra en fases successives

El pintor de Tàrraga ens fa saber que el conjunt de Santa Maria l'ha anat pintant en diverses etapes des de l'any 2006: «Se'm va demanar de plasmar tot un programa iconogràfic a l'interior de l'església, perquè calia dotar de vida aquestes extenses parets i voltes. No era un projecte fàcil, perquè en total s'havien de pintar més de 1.000 m², i s'havia de tenir molt en compte l'estructura arquitectònica. Faig servir la tècnica del fresc, que consisteix a fer l'últim arrebossat dels murs dels edificis i pintar-lo amb pigments minerals mentre aquest és encara fresc. Per això la pintura al fresc és físicament i espiritualment pròxima a l'arquitectura, ja que és l'última pell dels edificis.» Es tracta d'una tècnica molt antiga, la mateixa que es va utilitzar a l'edat mitjana per fer les pintures murals romàniques, o també la que va fer servir Miquel Àngel a la Capella Sixtina. El fresc és exigent, perquè com que només es pot pintar mentre la base encara és humida demana agilitat en l'execució, i una vegada pintada ja no permet correccions.

Amb el nostre amfitrió ens situ-

em vora l'entrada de la nau principal, per tal que ens expliqui tot el programa de les voltes, que comença pel Gènesi: «El conjunt de pintures», ens diu l'autor, «narra tota la història de la salvació, des de la creació del món fins a la Resurrecció de Jesucrist. La intenció era traduir en pintura els principals episodis del text bíblic». Josep Minguell alça la mà per assenyalar-nos el primer tram de volta, que correspon a la Creació. Adam i Eva hi apareixen en l'estat primigeni, enmig d'aquell jardí que els oferia tots els seus fruits sense haver-ho demanat ni merescut. No s'entreveu ni rastre de pecat. Però ja sabem que aquest estat primigeni no dura gaire. Adam i Eva es deixen endur per l'orgull i, malgrat tenir tot allò que es pot desitjar a l'abast, es volen posar a l'alçada de Déu. El pecat original trenca l'harmonia del principi i situa l'home en una vida amb presència d'odi, dolor i mort. És el que Minguell va representar en el tram de volta següent: «Em vaig estimar més no pintar l'escena en si del pecat d'Adam i Eva menjant el fruit de l'arbre prohibit, sinó que en lloc seu hi vaig situar una de les conseqüències: l'assassinat d'Abel a mans del seu germà Caïn.» Aquesta escena ens sembla especialment bonica i admirable. El personatge principal és el fratricida, que es tapa la cara amb els braços a causa de l'amarg remordiment que li inunda l'ànima. A terra s'hi pot veure una taca vermellosa en forma de silu-

eta humana: és la sang de l'inno-cent Abel, la qual amara els solcs que Caïn es veu forçat a treballar. Al seu costat apareix un arbre ressec, sense fulles: la mort, introduïda per l'home a través del pecat, ha afectat la resta d'éssers de la creació. Tot l'univers espera ser redimit.

La redempció no tindrà lloc fins a l'arribada de Jesucrist, però en aquesta mateix tram de volta Minguell hi va representar una imatge anticipada de la salvació. Es tracta de l'arca de Noè: tot i el pecat de l'home, Déu no es penedeix de la seva obra i salva els justos. Malgrat tot, l'amor i la bondat no han estat del tot esbandits de la terra, i la humanitat pot confiar en la misericòrdia divina i en la promesa de la vida eterna.

Als frescos de Josep Minguell hi predominen els colors càlids, cosa que els fa agradables a la vista

El pecat de Caïn.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Censures laïcistes

Benvolguts i benvolgudes, d'ençà que fou reconeguda la llibertat d'expressió, el concepte de *censura* ha deixat de ser vigent, almenys oficialment. De fet, però, continua havent-hi tipus de censures «no oficials». Un d'aquest tipus de *censura* és el que el monjo i antropòleg Lluís Duch anomenava *autocensura*, és a dir, la censura que el mateix autor es posa. Un altre tipus de *censura* —*censura velada*, per utilitzar l'expressió de Jesús Montiel (*La última rosa*)— és la que afecta les creences religioses, no pas a causa de la laïcitat legítima de l'Estat i de la societat, sinó a causa del laïcisme militant que impregna tota la nostra cultura.

El diari *La Vanguardia* va donar a conèixer, en el suplement *Cultures* del 24 de desembre de 2021, tot un seguit de joves autors que han escrit sobre la seva experiència religiosa. Ja hi vam fer esment fa uns mesos. Avui hi tornem. Es tracta d'autors que senten la llibertat de manifestar la seva confessionalitat, tot i saber-se ciutadans d'un Estat i una cultura laiques. Ignacio Peyró (*Un aire inglés*), per exemple, és conscient que viu en

un món que tot i haver deixat de ser catòlic «inercialment», no ha impedit que «el catolicisme continuï patint l'hostilitat que tenia quan era hegemònic». Ana Iris Simon (*Feria*) està convençuda que els atacs cap a la seva persona venen donats per la seva creença en l'existència d'un sentit de la vida, d'una transcendència que no encaixa en un món en el qual el materialisme ha donat pas al nihilisme més absolut i barroer. Jesús Montiel percep clarament en els joves de la seva generació «un redescobriments de la creença, un cansament del nihilisme i una reivindicació del sagrat», i afegeix que «potser això passa perquè la modernitat ha fracassat estrepitosament i perquè és evident que hi ha set de significat». També Juana Dolores (*Bijuteria*) afirma que som en una època en què es criminalitzen les idees religioses, sense adonar-nos que el cristianisme, malgrat els aspectes negatius que també comporta, ens ha donat els millors valors de la nostra cultura. Pablo d'Ors (*Biografía de la luz*), sacerdot catòlic, acostuma a advocar per una lectura cultu-

ralment cristiana de la realitat, no necessàriament confessional. Segons Antonio Soler (*Sacramento*) està clar que culturalment tots som cristians, fins i tot aquells que ho rebutgen. És el que també sosté Juan Manuel de Prada (*Una biblioteca en el oasis*) quan qualifica la pèrdua de la cultura catòlica com un «suïcidi civilitzatori». Ada Castells (*El dit de l'àngel*) és més contundent: «La pressió que l'ecosistema cultural, tradicionalment ateu, exerceix sobre els creients és un fet que tot-hom coneix, però del qual ningú no parla.» De fet, alguns escriptors entrevistats han arribat a assegurar que no fan públic el seu credo perquè saben que, automàticament, seran considerats «autors de veta de mercat», quan no directament menyspreats.

Ja ho deia la periodista Pilar Rahola en un article publicat la darrera Pasqua: Ens trobem amb «un anticlericalisme que no s'escaandalitza amb totes les religions, sinó especialment amb la cristiana, derivant ben sovint cap a una patètica cristianofòbia».

Ben vostre.

SALVADOR GIMÉNEZ
Bisbe de Lleida

Associacions de joves

Estimats diocesans:

L'ésser humà té com a característica bàsica la relació amb els seus semblants. El creixement personal en totes les seves dimensions és responsabilitat i compromís de cadascú, des de la seva radical llibertat personal que exerceix amb totes les conseqüències. A més de la preocupació per la seva individualitat, que el fa únic i irrepetible, l'ésser humà posseeix una innata recerca de l'altre per compadir-se'n, per solidaritzar-s'hi, per construir; i encara, abans de tot això, la procreació, la vida que neix, és cosa de dues persones. També busca l'altre per enfrontar-s'hi i lluitar fins a la mort en favor de la seva pròpia dignitat o per oposar-se al que considera una evident injustícia.

Tots tenim experiència d'haver pertangut a una associació o a un organisme que ens ha servit per a la cura i desenvolupament de les pròpies conviccions i per al foment de les nostres habilitats i aficions. Arreu han nascut una gran varietat d'associacions culturals, esportives i religioses que ajuden a teixir una trama social que potencia i enriqueix la convivència. Algunes tenen molts segles d'existència. Els estudis sobre l'antropologia constaten que l'ésser humà, des de sempre, s'ha associat per treballar, per defensar-se i per divertir-se. Sempre necessita el suport de l'altre per subsistir. Les pintures i restes fòssils corroboren aquesta activitat associativa des dels orígens humans.

En l'actualitat hi ha una queixa bastant generalitzada a les associacions que se centra, sobretot, en la falta de compromís explícit dels associats. Moltes vegades abdiquem de la nostra responsabilitat i deixem tot el treball a la dedicació entusiasta d'uns pocs. Això sí, recriminant i acusant que tot ho fa el mateix i que no sap delegar i distribuir les tasques que benefici-

en tothom. Hi ha una altra queixa que sentim en repetides ocasions: la falta de joves que puguin rellevar les generacions anteriors.

El meu comentari d'avui no aspira a constatar situacions o a reconèixer evidències. Pretenc remarcar els aspectes positius de les associacions juvenils, agrair la seva existència, donar suport a les seves justes finalitats, col·laborar en els seus plantejaments d'igualtat, de llibertat, de pau... Aquests són alguns dels propòsits que tots hauríem de potenciar.

A un nivell més proper a la meva cosmovisió vull insistir que hi ha encara, gràcies a Déu, grups de cristians a les parròquies, als centres educatius i a l'empara d'alguna comunitat religiosa que es reuneixen per resar, per cantar i per formar-se; també per dedicar part del seu temps als més fràgils de la societat, siguin nens, ancians o emigrants. Cristians que són conscients, en definitiva, de la importància del mandat de Jesucrist per al seu creixement personal i per a l'amor als altres. Els adults i, sobretot, els qui tenen alguna responsabilitat en la comunitat eclesial estan obligats a promoure i acompanyar els joves en la seva formació i compromís. Hem de fer un esforç per conèixer l'existència d'aquests grups, els seus desitjos i els seus projectes, i també les seves limitacions i mancances. Tots els cristians hem de manifestar alegria per aquestes iniciatives juvenils que a molts ens recorden els anys passats en ambients semblants i que tanta satisfacció ens han produït.

La Delegació Diocesana de Pastoral de Joves és un bon instrument per coordinar totes les activitats que es desenvolupen en aquest àmbit. Col·laborem-hi tots i donem visibilitat als diferents grups que enriqueixen la nostra comunitat diocesana i presten un bon servei a tota la societat.

Amb el meu afecte i benedicció.

COMENTARI DE LA PARAULA

Qui és el meu proïsme?

GLÒRIA MONÉS

L'evangeli ens presenta un mestre de la llei plantejant una pregunta a Jesús: *Mestre, què he de fer per tenir l'herència de la vida eterna?* És a dir, què cal fer per salvar-se? Jesús respon amb una nova pregunta: *Què està escrit a la Llei?* El jurista, coneixedor de les Escripures, respon fent al·lusió al Deuteronomi i al Levític. Jesús ho aprova: *Has respost exactament. Fes-ho i viuràs.* Però no n'hi ha prou amb saber-ho. Si el mestre pretenia provar Jesús, no li surt bé. Potser per justificar-se fa una altra pregunta més filosòfica: *Qui és el meu proïsme?* I Jesús comença a parlar d'un home que baixava de Jerusalem a Jericó i fou atacat per uns lladres que el deixaren malferit. El drama està servit. Què passarà? Els primers protagonistes són un sacerdot i un levita, coneixedors de la Llei i servidors de Déu. Tots dos fan el mateix: es desvien del camí. No són pas dolents, sols donen prioritat a la llei. Són israelites com el ferit, però no l'ajuden no fos cas que estigués ja mort i quedessin impurs; ells no volen contaminar-se; el culte els espera. Apartant-se del necessitat s'aparten de l'esperit de la Llei malgrat la fidelitat a la lletra. La ironia de Lluç es fa evident en presentar el tercer protagonista: un samarità, membre d'un poble odiat pels jueus. Paradoxalment,

ell se'n compadí, s'hi acostà, li embenà les ferides, les amorsí amb oli i vi, el pujà a la seva cavalcadura, el dugué a l'hostal i se n'ocupà. Ell es comportà com a proïsme. Recordem que, en el relat de la guarició dels deu leprosos, Lluç ens diu també que l'únic que tornà a donar gràcies a Jesús era un samarità (Lc 17,16). El Mestre de la llei hagué de sentir-se incòmode amb un relat que posava en evidència que no es tracta de fer-se preguntes teològiques o filosòfiques sobre qui és el meu proïsme sinó d'actuar com a proïsme. Això ahir i avui.

Ara bé, qui és aquest bon samarità? L'exemple que nosaltres hem de donar o el retrat d'Algú que sempre ens acull, ens guareix i s'ocupa de nosaltres? Aquest bon samarità cuida amb escreix; d'aquí que s'expliqui amb tant detall: set accions generades pel sentiment inicial de compassió. El bon samarità no és tant el nostre exemple com el nostre model. És una figura que ens obre els ulls i ens ensenya a fer-nos *pròxims* del necessitat com Déu s'aproxima a nosaltres. Quan hem fet experiència de la sol·licitud entranyable de Déu sentim la necessitat de fer-nos sol·lícits cuidadors de tants lesionats del nostre món.

M. CLAUSTRE SOLÉ
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egipcióloga

Qui eren els filisteus i què tenen a veure amb els pobles del mar?

El text bíblic relata els enfrontaments constants del poble d'Israel amb els filisteus al llarg de la seva història, només cal pensar en l'enfrontament entre David i Goliat (1Sa 17). Així, els filisteus són percebuts com l'enemic paradigmàtic. Aquests habitaven a la costa sud de Canaà, articulats a través d'una confederació de cinc ciutats (Js 13,3). La proximitat territorial i el desig expansionista van marcar la relació entre tots dos pobles, que es trobaven a la mercè dels desigis territorials de les grans potències que els envoltaven. De la mateixa manera que el Regne d'Israel va caure sota el poder assiri l'any 722 aC, similar destí va patir Filistea onze anys després; un destí que va tornar a coincidir sota Nabucodonosor que va destruir les seves ciutats igual com Jerusalem.

L'origen dels filisteus no era semita, i estava entrellaçat amb els anomenats pobles del mar. S'ha discutit molt sobre qui conformava aquests pobles que van sacsejar tot l'orient mediterrani durant els segles XIII-XI aC. Pel que sembla, es tractaria de grups poblacionals d'origen divers que haurien hagut d'emigrar a causa del col·lapse que es va produir durant aquesta època. Les causes apuntades com a possibles són múltiples: un canvi climàtic, pressió demogràfica, una erupció volcànica..., que haurien comportat fam i la necessitat de noves terres. Els filisteus apareixen documentats entre aquests pobles, amb un origen possiblement egeu, tot i que és discutit. «Peleset» és el nom amb què apareixen en els textos egipcis, referenciant-los com un dels grups que conformen els pobles del mar. Sota l'emperador Adrià (s. II dC), el gentilici va aprofitar-se per donar un nou nom a la zona: Palestina.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XV de durant l'any

Lectura primera

Dt 30,10-14

Són paraules que tens molta prop teu per poder-les complir

Lectura del llibre del Deuteronomi:

Moisés s'adreçà al poble i li digué: «Escoltaràs el Senyor, el teu Déu, guardant els seus manaments i els seus decrets escrits en el llibre d'aquesta Llei, i et convertiràs al Senyor, el teu Déu, amb tot el cor i amb tota l'ànima. La Llei que avui et dono no és massa difícil per a tu, ni és fora del teu abast. No és pas al cel, que puguis dir: Qui és capaç de pujar-hi per anar-la a buscar i fer-nos-la conèixer, perquè la puguem practicar? Ni és tampoc a l'altra banda del mar, que puguis dir: Qui és capaç de travessar-lo per anar-la a buscar i fer-nos-la conèixer, perquè la puguem practicar? Són paraules que tens molt a prop teu per poder-les complir: les tens als llavis, les tens al cor.»

Al·leluia

Jn 6,63b,68b

Les vostres paraules, Senyor, són esperit i són vida, vós teniu paraules de vida eterna.

Evangelí

Lc 10,25-37

Per a mi, qui són aquests altres?

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, un mestre de la Llei, per provar Jesús s'alçà i li va fer aquesta pregunta: «Mestre, què he de fer per tenir l'herència de la vida eterna?» Jesús li digué: «Què hi ha escrit a la Llei? Què hi llegeixes?» Ell contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces, amb

Salm responsorial

68

A vós us prego, Senyor, en aquesta hora propícia; escolteu-me, Déu meu, vós que estimeu tant, vós que sou fidel a salvar els amics. El vostre amor, Senyor, vessa bondat; mireu-me, responeu, vós que estimeu tant.

*R. Els humils que busquen Déu sincerament diran:
«Tingueu llarga vida.»*

Jo, Déu meu, soc un pobre sofrent. Que el vostre ajut em defensi. Els meus cànctics lloaran el nom de Déu, reconeixeran la grandesa del Senyor. *R.*

Se n'alegraran els humils quan ho vegin; els qui busquen Déu sincerament diran:
«Tingueu llarga vida.»
El Senyor escolta sempre els desvalguts, no té abandonats els seus captius. *R.*

Déu salvarà Sió, reconstruirà les viles de Judà; hi habitaran els servents del Senyor ells i els seus fills les posseiran, hi viuran els que estimen el nom de Déu. *R.*

tot el pensament, i estima els altres com a tu mateix.» Jesús li diu: «Has respost bé: fes-ho així i viuràs.»

Ell, amb ganes de justificar-se, preguntà a Jesús: «I per a mi, qui són aquests altres?» Jesús prosseguí: «Un home baixava de Jerusalem a Jericó i caigué en mans de lladres, que el despullaren, l'apallissaren i se n'anaren deixant-lo mig mort. Casualment baixava pel mateix camí un sacerdot que el veié, però passà de llarg per l'altra banda. Igualment un levita, quan arribà al lloc, passà de llarg per l'altra banda. Però un samarità que viatjava per

Lectura segona

Col 1,15-20

Déu ha creat tot l'univers per ell i l'ha destinat a ell

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colossos:

Jesucrist és imatge del Déu invisible, engendrat abans de tota la creació, ja que Déu ha creat totes les coses per ell, tant les del cel com les de la terra, tant les visibles com les invisibles, trons, sobirans, governs i potestats. Déu ha creat tot l'univers per ell i l'ha destinat a ell. Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell.

Ell és també el cap del cos, que és l'Església. Ell n'és l'origen, és la primícia dels qui retornen d'entre els morts, perquè ell ha desfer en tot el primer. Déu volgué que residís en ell la plenitud de tot el que existeix; per ell Déu volgué reconciliar-se tot l'univers, posant la pau en tot el que hi ha, tant a la terra com al cel, per la sang de la creu de Jesucrist.

aquell indret, quan arribà i el veié se'n compadí, s'hi acostà, li embenà les ferides, després d'amorosir-les amb oli i vi, el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se n'ocupà. L'endemà, quan se n'anava, donà dues monedes de plata a l'hostaler dient-li: Ocupa't d'ell i, quan jo torni, et pagaré les despeses que hagi fet de més. Quin d'aquests tres et sembla que va veure l'altre que hem d'estimar, en l'home que havia caigut en mans de lladres?» Ell respongué: «El qui es va compadir d'ell.» Jesús li digué: «Doncs tu fes igual.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Juliol

10. DIUMENGE

Diumenge XV de durant l'any, Verd.
Lectures: Deuteronomi 30,9b-14 / Salm 68 / Colossencs 1,15-20 / Lluç 10,25-37

SANTORAL: Amèlia, viuda; Ascani, mr.; beats Carmel Boltà i Francesc Pinazo, mr.; Cristòfor, mr.; Verònica Giuliani, rel.

11. DILLUNS

Sant Benet (F), Blanc. Lectures: Proverbis 2,1-9 / Salm 33 / Mateu 19,27-29

SANTORAL: Olga, reina; Pius I, p. i mr.

12. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Isaïes 7,1-9 / Salm 47 / Mateu 11,20-24

SANTORAL: Abundi, prev. i mr.; Ignasi Delgado, b. i mr.; Joan Gualbert, ab.; Josep Fernández, prev. i mr.; Marciana, vg. i mr.

13. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Isaïes 10,5-7.13-16 / Salm 93 / Mateu 11,25-27. O bé: *Sant Enric (ML), Blanc.*

SANTORAL: Eusebi de Cartago, b.; Sara, vg.; Teresa de Jesús dels Andes, rel.

14. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Isaïes 26,7-9.12.16-19 / Salm 101 / Mateu 11,28-30. O bé: *Sant Camil de Lel·lis (ML), Blanc.*

SANTORAL: Adela, viuda; Francesc Solano, prev.; beat Gaspar Bono, prev.

15. DIVENDRES

Sant Bonaventura (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 38,1-6.21-22.7-8 / Salm Isaïes 38,10-16 / Mateu 12,1-8
SANTORAL: Antíoc, mr.; Pompili Maria Pirotti, prev.

16. DISSABTE

Mare de Déu del Carme (MO), Blanc. Lectures: Miquees 2,1-5 / Salm 10 / Mateu 12,14-21
SANTORAL: Magdalena Albrici de Como, rel.

El Sant 11 JULIOL

Sant Benet

El monaquisme cristià va néixer a Orient, als inhòspits deserts de Síria i Egipte. A Occident la crida a retirar-se del món en comunitat duent una vida de pregària i austeritat es va estructurar a partir de sant Benet de Núrsia (c. 480 – 547), pare del monaquisme occidental i autor de la famosa Regla.

Fill de la noblesa romana, es va iniciar en els estudis, però decebut per la desídia i la mundanitat de l'ambient que l'envoltava, i assedegat d'una vida més plena, es va retirar en solitud a la zona de Subiaco. Aviat va fer molts deixebles que van seguir el seu exemple, de manera que es van organitzar en comunitat amb sant Benet com a abat. La vida que duïen era una lloança continuada a Déu en forma de pregària i de treball per tal de fer-se humils com el mateix Crist. Va atraure tants seguidors que sant Benet va fundar diverses comunitats pel centre d'Itàlia, i va acabar escrivint la Regla, on es detalla com ha de ser la vida monàstica i quina espiritualitat la inspira. És venerat com a sant des de ben antic i Pau VI el va nomenar copatró d'Europa el 1964.

La formació litúrgica

CONSOL MUÑOZ
Franciscana Missionera

La constitució *Sacrosanctum concilium*, quan parla de la promoció de l'educació litúrgica, diu en el n. 16, referit a la formació litúrgica del clergat: «L'assignatura de sagrada litúrgia s'ha de considerar entre les matèries necessàries i més importants en els seminaris i cases d'estudi dels religiosos, i entre les assignatures principals de les facultats teològiques. S'explicarà tant sota l'aspecte teològic i històric com sota l'aspecte espiritual, pastoral i jurídic. A més, els professors de les altres assignatures, sobretot de teologia dogmàtica, Sagrada Escripura, teologia espiritual i pastoral, procuraran exposar el misteri de Crist i la història de la salvació partint de les exigències intrínseques de l'objecte propi de cada assignatura, de manera que quedin ben clares la seva connexió amb la litúrgia i la unitat de la formació sacerdotal.»

Veritablement la formació litúrgica és imprescindible, per a aquells que han de presidir les celebracions de l'Església. A l'assemblea que participa en les diferents celebracions, li agrada veure que qui la presideix, ho fa transmetent la seva vivència autèntica del que està celebrant. Això ha de dur els fidels a sentir-se motivats i impulsats, també, a penetrar en la vivència pieto-

sa de la celebració.

A banda de la formació litúrgica dels futurs preveres, també la formació dels fidels en els aspectes bíblics, teològics, espirituals, eclesiològics..., ens serveix, primer per a una vivència autèntica de relació personal amb Déu, i ens ajuda a apropar-nos millor a la persona de Jesucrist i a la de la seva Mare Maria. Aquesta experiència de Déu és la que hem de viure i demostrar, tant pastors com fidels, en les celebracions litúrgiques. Evidentment que cada persona donem una connotació especial a la transmissió d'aquesta experiència de Déu, perquè cadascuna la vivim amb unes característiques personals pròpies.

Els qui ens han de presidir en la celebració de la fe, han de rebre una formació integral que, en un principi, és intel·lectual, de ment, però després ha de «baixar fins al cor», és a dir, s'ha de fer vida el que s'ha estudiat, per ser eficaç pastoralment.

Penso que la formació litúrgica dels futurs sacerdots, s'ha de veure com la integració dels altres sabers teològics i eclesials, de cara que els nostres futurs pastors «visquin espiritualment» les celebracions que presideixen, i així siguin un clar exemple per a les assemblees de fidels que hi participin.

Reeixida exposició sobre l'Infant Jesús, organitzada pel Consolat de les Filipines

P. FRANCIS FERRUCI CAYAO
Barcelona

El Consolat General de les Filipines, com a part del seu programa de diplomàcia cultural, va obrir al públic l'exposició *Infant Jesús de Cebú: una icona de la història filipina* el 6 de març passat. Després de tres mesos, aquesta reeixida mostra va finalitzar el 31 de maig amb una cerimònia de cloenda.

El rector de la basílica de la Sagrada Família, Mn. Josep Maria Turull, va ser el ponent convidat a l'acte. Hi eren presents els membres del cos consular de Barcelona, religiosos filipins, representants de diversos sectors de la Generalitat de Catalunya, la comunitat filipina amb seu a Catalunya i València, i visitants d'Alemanya.

En el seu missatge, la cònsol general de les Filipines a Barcelona, Maria Theresa Lázaro, va expressar el seu agraïment perquè «l'exposició de l'Infant Jesús ha estat visitada per milers de persones». Com que la cerimònia estava marcada pel lliurament de les imatges a algunes parròquies del barri

del Raval de Barcelona, Lázaro va manifestar també el seu anhel perquè l'Infant Jesús «continui guiant i beneint les comunitats que seran la seva residència temporal».

Mn. Josep Maria Turull, que ja el desembre del 2021 va ser clau durant l'acte de presentació de l'Infant Jesús a la Sagrada Família, va dir que, «com a rector de la Sagrada Família, m'agradaria agrair al Consolat General de les Filipines, dirigit per la cònsol general Lázaro, la confiança per fer de la Sagrada Família el centre de les celebracions de commemoració de l'arribada de l'Infant Jesús i de la creu de Magallanes a les Filipines fa cinc-cents anys».

Després de l'acte de cloenda, les rèpliques de les estàtues de l'Infant Jesús es van lliurar simbòlicament als representants de diverses parròquies situades al barri del Raval de Barcelona, on assisteixen a missa un nombre considerable de filipins i de la comunitat internacional.

Acte de cloenda de l'exposició.

Agustí Codinach

DANIEL PINYA I BATLLEVELL 1933-2022

Ha passat de la pàtria terrenal a la pàtria celestial el dia 23 de juny del 2022

Els que l'estimen i ha estimat: esposa Pepita; fills: M. Teresa, Carles, Carmina, Clara i Oriol; gendres i nores, nets: Laura, Anna Maria, Mireia, Pol, Marta, Feliu, Gabriel, Marc, Pau, Carles, Àlex i Sílvia; nets polítics, besnets..., cunyats, nebots, cosins, amics i la comunitat parroquial de la Puríssima us conviden a pregar per la seva ànima.

Postals des d'Andalusia

Fira del Llibre en un poble

Hinojosa del Duque és un dels pobles andalusos que celebra més tard la Fira del Llibre, al voltant del solstici d'estiu, coincidint ja amb les vacances. Enguany, aquesta XXXI edició, ha estat dedicada a la memòria de l'escriptora Almudena Grandes (1960-2021). I he tingut el goig de presentar un llibre, *Joyas de Hinojosa*, escrit conjuntament amb Juan José Primo Jurado, dedicat al patrimoni històric-artístic del poble.

Primer, Juan José Primo, historiador i escriptor, actualment director de l'Institut Andalús del Patrimoni Històric, va explicar amb detall el contingut d'aquesta petita obra en la qual es recullen les «7 joies d'Hinojosa». I, a continuació, en les meves paraules, vaig voler destacar la «màgia ambiental» d'una nit que els veïns viuen a la plaça de la Catedral, amb motiu de la Fira del Llibre, contemplant quatre bonics «temples» il·luminats per dins i per fora: el «temple de Déu», la parròquia de sant Joan Baptista, Catedral de la Serra; el «temple del poble», a la seu de l'Ajuntament; el «temple de la Cultura», a les parades instal·lades amb els llibres; i en bona part invisible, però real, el «temple de cada veí d'Hinojosa», simbolitzat en les antigues generacions que van fer possible, des dels temps de la Mesta, bona part d'aquest patrimoni històric. Aquest «quart temple» és cada persona, cadascun de nosaltres, els homes i les dones d'Hinojosa que, mirant al passat, contemplant el present i albirant el futur, protagonitzen la història viva del nostre poble.

L'home modern reclama, cada vegada amb més força, la necessitat de nous ideals, de nous horitzons de llum i d'esperança... Per tant, seria una llàstima que ens quedéssim en l'admiració del nostre patrimoni material i releguéssim, o bé oblidéssim, el patrimoni humà.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Pregunta

No fa gaires setmanes els vaig enviar un escrit fent referència al germà Carles de Foucauld. Posteriorment, em va arribar la notícia de la seva propera santificació prevista per al 15 de maig del 2022.

Vaig estar molt amatent a aquesta notícia en diferents mitjans de comunicació (fins i tot a 13TV). Dissortadament, no he vist ni sentit enlloc que aquest acte s'hagués produït.

Per tant, pregunto a *Catalunya Cristiana*, que teniu més informació, si us consta la realització d'aquest esdeveniment.

Agraïxo la resposta,

NICASI CAMPS I PINÓS

Resposta

Efectivament, el germà Carles de Foucauld va ser canonitzat pel papa Francesc diumenge 15 de maig d'aquest any. Des de *Catalunya Cristiana* vam publicar un article a la nostra pàgina web que pot recuperar de Josep Calvet, membre de la Comunitat de Jesús, el mateix cap de setmana de la canonització, i en el número especial de Sant Jordi del nostre setmanari vam entrevistar Margarita Saldaña, autora d'*El hermano inacabado. Carlos de Foucauld*.

Al portal d'informació de la Santa Seu, Vatican News (www.vaticannews.va), trobarà diferents informacions relatives a la canonització, així com a la pàgina de la Família Carles de Foucauld, www.carlosdefoucauld.org.

Reflexions d'una anciana

He llegit l'entrevista a l'escriptora Anna Freixas, autora del llibre *Yo, vieja*, publicada al setmanari número 2228 (5 de juny). M'ha agradat molt i estic d'acord amb tot el que diu.

Jo soc una dona vella, aviat faré 88 anys, i la meua salut és passable. Encara soc bona per fer algunes coses. Tinc una filla a casa que treballa i jo faig el dinar i ajudo en tot el que puc. És clar que he deixat de fer algunes tasques domèstiques, i altres més de números, però estic conformada perquè soc «vella» i no ho amago als nets, ja grans, ni a ningú; he agafat el bastó quan m'ha calgut, etc.

De les reflexions de l'autora, hi trobo a faltar una cosa: la paraula *ancià-anciana*. En un llibre que he llegit, *Ancians, vells o avis?*, del P. Bernabé Dalmau, frare de Montserrat, ell revalida aquesta paraula. L'hi recomano.

Tinc l'honor de ser una anciana estimada pels meus i espero amb fe, estimada per Déu, a qui dono gràcies per la llarga vida que he viscut, amb les vicissituds normals i no tan normals que he passat.

Espero que llegeixi aquesta carta amb benvolença. Moltes gràcies d'una vella, vella.

ROSER TREPAT

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Són ells»

SANTIAGO AGRELO
Arquebisbe emèrit de Tànger

Són sempre ells,
els pobres, el criteri
amb què és jutjada
la credibilitat
de l'Església

On ara dic «són ells», quan vaig començar a escriure deia «són els meus fills».

Parlo dels emigrants que fa anys que sagnen als camins de la que va ser la meua Església al Marroc, en tots els camins per on es veuen obligats a passar, i en els quals, amb inacceptable freqüència, a més de la integritat física i psíquica hi deixen la vida.

Vaig començar dient «són els meus fills», amb l'esperança que la política i la solidaritat respectessin el dolor que em causava veure'ls sagnar i morir.

Deia «són els meus fills», malgrat que porto gravada a les parets del cor la certesa que, abans de ser meus, són de Déu; i que només perquè són de Déu puc dir que també són meus.

Imagino què representen per a Déu les nostres fronteres, els nostres interessos econòmics, les nostres estratègies polítiques, si les víctimes d'aquestes fronteres, d'aquests interessos, d'aquestes estratègies, són els seus fills, encara que només fos un dels seus fills.

Entenc, amb tot —no em queda més remei que entendre—, que no passa de ser un somni, una il·lusió, que arribem a veure com a fills nostres uns africans pobres als quals

mai hem vist.

Així que retiro aquest «són els meus fills» —tot i que mai deixaran de ser-ho—, i cridaré amb totes les meves forces «són ells».

«Són ells», són homes, tenen nom i cognom, tenen família, tenen una nacionalitat.

«Són ells», i tenen drets i deures amb els quals han nascut i que tots hem de respectar.

«Són ells», i són únics, un món nou, un món irreplicable de possibilitats artístiques, tècniques, polítiques, culturals, un món que aniquilem en nom dels drets de les nostres fronteres.

«Són ells», i valen més que totes les fronteres.

«Són ells», i no hi ha interessos ni estratègies als quals es pugui lliurar sense infàmia la vida d'un d'ells.

Les seves vides no valen perquè aquests emigrants són els meus fills: aquestes vides valen perquè «són ells».

Com a deixeble de Jesús, estic obligat a preguntar-me per la veritat del meu discipulat.

Com a Església, estic obligat a preguntar-me per la veritat en l'exercici de la missió que se m'ha confiat.

Si vull saber la resposta, hauré de preguntar als pobres.

Al seu dia, ells van ser el criteri que Jesús va oferir per discernir l'autenticitat de la seva pròpia missió: «Els cecs hi veuen, els coixos caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts resusciten, els pobres reben l'anunci de la bona nova.»

Tot i que a molts de nosaltres ens costi d'entendre, i més acceptar-ho, són sempre ells, els pobres, el criteri amb què és jutjada la credibilitat de l'Església.

No hi ha Església de veritat si no la trobem acampada entre els pobres, entre els immigrants, entre els que moren a les fronteres.

Ells, sempre ells, són la nostra credencial de credibilitat.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

L'Europa dels drets?

ALBERTO ARES MATEOS, SJ
Director del JRS Europe

Moltes imatges, dades, informacions i ressons s'han fet públics aquests dies sobre el gravíssim incident succeït al lloc fronterer de Melilla, en què van morir desenes de persones i centenars van resultar ferides. Una escalada de violència i inhumanitat que malauradament ha anat creixent a les nostres fronteres en les últimes dècades.

Desgraciadament, les devolucions en calent i les morts a les fronteres exteriors de la Unió Europea continuen sent una realitat quotidiana. Ara més que mai, persones que cerquen protecció són tractades com a amenaces a la seguretat. Tenim exemples sobre aquestes pràctiques que recorren les fronteres exteriors de la Unió Europea. Des de Melilla, Ceuta o les Illes Canàries, passant per les illes gregues, els Balcans, la frontera de Bielorrússia amb Polònia o Calais i la frontera entre França i la Gran Bretanya. En podríem posar més exemples.

Des del Servei Jesuïta a Refugiats a Europa (JRS Europe), present en moltes d'aquestes fronteres, fa temps que denunciem, juntament amb altres organismes internacionals i institucions, la manca de vies segures i legals per accedir al territori europeu i a la protecció internacional. Això obliga que moltes persones que fugen de la violència, la fam o els conflictes posin en risc la seva vida i la dels seus éssers estimats.

En l'Europa dels drets i els valors, quan mirem les nostres polítiques migratòries i en especial les nostres fronteres, continua prevalent la perspectiva de la seguretat per damunt de l'atenció humanitària.

L'aprovació de la directiva per donar protecció temporal a les persones ucraïneses a la UE ha estat una fita sense precedents. Quan hi ha voluntat política i una mirada comuna, veiem com es poden garantir els drets de les persones que es veuen obligades a deixar casa seva cercant un espai segur.

D'altra banda, les negociacions sobre el Nou Pacte de Migració i Asil amb prou feines han avançat pel fet que les negociacions sobre l'harmonització en àmbit de la UE es troben continuament obstruïdes pels interessos nacionals en conflicte i subjau una manca de voluntat per acollir més persones cercant protecció internacional.

Ens hi juguem molt per garantir els valors i principis europeus, on prevalguin els principis democràtics i la garantia de drets. Necessitem promoure un enfocament integral de la migració centrat en les persones i els seus drets.

No podem continuar posant pegats o respostes parcials que es veuen del tot ineficaces i que causen tant dolor i morts. Necessitem una veritable política integral que garanteixi els drets de les persones i que es prengui seriosament la diversitat que habita a les nostres societats, que són el present i el futur d'Europa.

Podries seqüenciar les escenes de la història d'Abraham, Sara i Isaac per ordre cronològic i pensar un títol per a cada pintura?

(Pedro de Orrente)

TÍTOL:.....

(Marc Chagall)

TÍTOL:.....

(Michelangelo Caravaggio)

TÍTOL:.....

(Anònim)

TÍTOL:.....

Completa:

1.- Nom de la dona egípcia d'Abraham. 2.- La dona d'Isaac. 3.- Nom de la primera dona d'Abraham. 4.- El fill d'Abraham i Sara. 5.- El pare dels creients. 6.- Terra, promesa per Déu, on va anar a viure Abraham. 7.- Fill d'Abraham i de l'esclava de la seva dona.

1. A _ A _
2. R _ B _ _ _
3. S _ R _
4. I _ _ A _
5. A _ _ _ H _ _
6. C _ _ A _ _
7. I _ M _ _ _

Sabies que la llengua materna de Jesús era l'arameu? T'agradaria llegir el *parenostre* tal com el pronunciava Jesús? Intenta llegir-lo tal com ho indiquen els signes fonètics:

ʾAḇūn dāḇashmayyā
 neṭqaddash shēmāk
 ti(ʾ)lē malkūtāk
 nehwe šebyānāk
 ʾaykannā dāḇashmayyā ʾāp ba(ʾ)rā
 haḇ lan laḥmā dāsūnqānan yawmānā
 washḇūq lan ḥawbayn
 ʾaykannā dā(ʾ)pḥēnan shəḇaḳn ləḥayyābayn
 wēlā taʿlan lənesyūnā
 ʾellā paššān men bīshā
 meṭṭul dādīlāk (hy) malkūtā
 wəḥaylā wəṭeshbūḥtā
 ləʿālam ʿālmīn.

A la Bíblia, el nom de les persones és molt important. Els hebreus creuen que el nom correspon a la missió divina que Déu encomana a cadascú i a les qualitats personals.

A veure si aconsegueixes relacionar cada nom bíblic amb el seu significat:

Nom	Significat
1. Isaac	a) Ovella
2. Abraham	b) Somriure de Déu
3. Sara	c) Déu és el meu jutge
4. Joan	d) Déu és el meu Senyor
5. Josep	e) Pare d'una multitud
6. Joel	f) La meva delícia
7. Daniel	g) Princesa
8. Miquel	h) L'estimat
9. Eva	i) La jueva
10. Judit	j) Lliri graciós
11. Noemí	k) Déu s'ha compadit
12. Raquel	l) Qui com Déu?
13. Susanna	m) Que s'hi afegeixin més fills
14. David	n) Déu el protegeix
15. Jacob	o) La que dona vida

Sort

MONTSERRAT PIBERNAT
Lingüista de «Catalunya Cristiana»

La sort és aquell encadenament de successos considerat com a fortuït que pot decidir la condició bona o dolenta escaiguda a cada persona. Seria també sinònim d'èxit. *Vaig tenir la sort de trobar les claus que havia perdut.* I també fem servir la paraula *sort* com a sinònim d'atzar: *Ens ho jugarem a sorts*, és a dir, deixarem que sigui l'atzar qui ho decideixi.

Ve del llatí, *sorte*, *sortis*, amb el mateix significat. Però, originalment, en llatí, designava una part de terra, un tros de terra. I de fet, en alguns parlars catalans, *sort* vol dir tros de terra també! Com aquesta *sorte* llatina, que designava un tros de terra, va passar a significar «fortuna, sort»? Doncs l'explicació és bona: originalment, el mot llatí es referia a uns daus o ossets que es feien servir per al repartiment dels lots de terra amb què premiaven els soldats que complien el servei a l'Antiga Roma. Aquestes parcel·les eren de la mateixa mida, però no de la mateixa qualitat, així que, segons la *sort*, al soldat podia tocar-li un terreny fèrtil o un pedregar!

I potser em preguntareu, i la població de Sort? El seu nom també ve d'aquí? El poble del Pallars Sobirà té una etimologia incerta, però el que és segur és que és preromana, de fet, de

base bascoide, de l'arrel *sort*, o *suert*, que volia dir pont, fent referència a l'únic pont important que en època medieval creuava la Noguera Pallaresa. Surt documentat ja a l'alta edat mitjana com a *Saorte* i *Suort*. I un apunt curiós, la població del Pont de Suert tindria aquesta mateixa arrel basca on *Suert* vol dir pont. Per tant, el Pont de Suert significaria el Pont del Pont!

Podem fer servir la paraula *sort* en expressions o locucions com *tenir bona sort* o *tenir mala sort*. I *tenir un cop de sort*. També podem fer *sort*: *Hem fet sort, amb els companys de feina!* Amb *sort* també hem de vigilar de no temptar-la... *No temptar la sort*, que ho diem per exemple quan volem avisar algú que el risc que vol prendre li portarà males conseqüències.

Uns quants refranys amb *sort*: *A la taula de la sort qui no juga és home mort*, amb una variant que ve a dir el mateix, més curtet: *Mort per mort, prova la sort*. Aquest altre el podem dir quan volem expressar que cal no refiar-se dels desconeguts: *Company de camí, de sort o de posada, no el prenguis per amic la primera vegada*. I un últim refrany, una recomanació i un desig alhora: *La millor sort i ventura és tenir renda segura*.

Qualsevol incendi forestal és un perjudici per a tota la humanitat.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Cal prevenir i evitar els incendis forestals

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Em direu: és clar que cal fer-ho! És tan clar que no cal parlar-ne. Tèniu tota la raó, però afegim-hi: què cal fer i què es fa per aconseguir-ho? D'això és del que us vull parlar. Que qualsevol incendi forestal és un perjudici per a tota la humanitat no cal recordar-ho. És doble el mal que fa: contamina, augmentant el gas carbònic de l'atmosfera, i fa minvar els vegetals, els quals, amb la seva funció clorofil·lica, descontaminen i ens proporcionen l'oxigen que respirem. Com cal que ens preocupem de la vida dels boscos!

No tinc informació del que es fa a escala mundial, però sí que puc parlar-vos d'una institució de casa nostra. Es tracta del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC), que des del 2016 té per director general Antoni Trasobares, doctor en Gestió i Economia Forestal per la Universitat de Joensuu (Finlàndia). És una entitat pública d'investigació centrada en el sector forestal, el desenvolupament rural i la gestió sostenible del medi natural. I no cal dir que treballa en la prevenció d'incendis dintre de la seva missió d'aconseguir una visió molt àmplia per millorar la gestió de l'àmbit forestal i agrari.

Ara bé, la notícia que us puc donar és que el CFTC ha aconseguit un projecte europeu, dotat amb vint milions d'euros, que té com a objectiu dissenyar paisatges més resistents davant del problema dels incendis i altres. Això es farà, essent aquest centre CFTC el coordinador, amb la participació de trenta-cinc socis d'Europa i fins i tot de Xile i dels Estats Units d'Amèrica.

Pel que fa a Catalunya, un 63% de la nostra superfície és forestal, gràcies a l'esforç posat per protegir els boscos que a principis del segle XX només n'era un 10%. Però si no es gestiona bé, en un clima com el que tenim, amb l'afegit del canvi climàtic, pot generar fàcilment problemes de grans incendis forestals (com, per exemple, el que va passar l'any passat a Califòrnia i que els lectors recordaran). Convé que també el Govern prengui part en la lluita contra els incendis forestals amb la vigilància corresponent. Sembla que s'hi interessa, cosa que cal agrair. Esperem, doncs, que aquest estiu a casa nostra es pugui aconseguir una bona contenció de desastres causats pel foc. Siguem també nosaltres vigilants i curosos a evitar que això passi.

TRADICIONS APÍCOLES, 2

Les propietats remeieres de la mel

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

Sobre les propietats de la mel, el metge pontifici D. Andrés de Laguna († 1560), traductor i comentador de l'obra del famós metge i naturalista del segle I, Pedani Dioscòrides, titulada *De materia medica*, a propòsit de la mel hi escriví que és un remei excel·lent per a la gola i per alleujar la tos, i feu un gran elogi de la «mel de timó de Sicília». Els antics mostraren molta estima per la mel dita «de sant Bernat», elaborada pels monjos del Cister; uns excel·lents apicultors del món medieval que manifestaren una peculiar admiració per les abelles, que les esguardaren com a model de treball i d'obediència. En efecte, amb la reconquesta de Catalunya i amb la fundació del monestir de Santa Maria de Poblet l'any 1151, els monjos cistercencs, ben aviat, posaren abellars en les terres del monestir no només per a l'obtenció de la mel, ans també per a l'obtenció de la cera amb destinació a la litúrgia monacal.

La mel ha estat usada en la tradició monàstica i pairal no només per endolcir i conservar les menges, sinó també com un eficient antimicrobià per ajudar a la desinfecció de les ferides. A més, la mel és molt estimulant i ajuda a combatre l'esgotament físic i és un bon tonificant muscular, car la seva ingestió augmenta la resistència i la recuperació musculars. Tanmateix, cal anar amb molt de compte amb la ingestió de la mel, ja que n'hi ha algunes variants tòxiques que podrien ser nocives.

La mel nociva, o tòxica, és aquella produïda per les abelles a partir de la libació de flors de plantes narcòtiques, o bé verinoses. En efecte, les característiques o propietats de les plantes on les abelles liben el nèctar fan bona, o dolenta la mel. És molt nociva la mel elaborada per l'*Apis mellifica* a partir de la flor de l'estramoni —o herba talpera—, de l'acònit —o herba tora—, del cascall, del baladre i de la belladona, que produeixen una mel tòxica i no apta per a l'organisme humà, ja que la seva ingestió pot causar deliris i vertigen i, també, greus trastorns digestius.

De mel, n'hi ha d'excel·lent; per exemple, és particularment prestigiosa la mel de l'Alcàrria, amb denominació d'origen ja des d'antic. *Alcarria* és un terme de la llengua castellana que segurament prové de l'àrab, i s'empra per referir-se a un «*terreno alto, y por lo común raso y de poca vegetación*». La mel de l'Alcàrria és libada per les abelles, prioritàriament, de la flor de la sajolida i d'altres plantes aromàtiques. En resulta una mel de color groguenc molt apreciada en la gastronomia per la finor de la seva textura i pel seu bon paladar. Aquesta mel, tan apreciada, ja des del segle XVI i fins poc abans de l'exclaustració del 1835, fou conreada de manera particular pels religiosos carmelites descalços establerts al Desierto de Bolarque, a Pastrana, capital de l'Alcàrria, on destacà la tasca efectuada per l'expert apicultor Fr. Francisco de la Cruz.

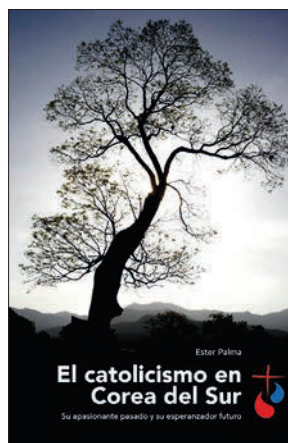
La mel és un eficient antimicrobià per a la desinfecció de les ferides.

ALBERT BALCELLS

Les galeries catalanes de ciutadans il·lustres i la memòria col·lectiva
Institut d'Estudis Catalans, 2022, 109 pàg.

A Catalunya hi ha nou galeries de ciutadans il·lustres a més de la Galeria de Catalans Il·lustres, iniciada a Barcelona el 1871 i tanca-da fa temps. Són un element de la memòria col·lectiva local, que es troba present a les sales de plens dels ajuntaments respectius. Aquí s'analitzen en conjunt per primer cop.

ESTER PALMA

El catolicismo en Corea del Sur
Labor Viva, 2022, 273 pàg.

Aquest llibre recull els 240 anys d'història del catolicisme a Corea del Sud i la seva influència en el naixement d'aquesta nació moderna. L'autora, missionera espanyola en aquest país durant més de 15 anys, mostra les llums i les ombres d'aquesta missió i proposa camins per al present i el futur d'aquesta Església.

ANNA FLORSDEFUM

Els colors
Llibre de bany màgic
Estrella Polar, 2022, 8 pàg.

Conté il·lustracions grans d'animals el color dels quals apareix en posar-se en contacte amb l'aigua. Aquest efecte màgic encantarà als més petits i els permetrà aprendre primers conceptes com els noms dels animals i els colors. L'hora del bany serà una festa multicolor!

LAIA PEREARNAU

Francesca de Barcelona
Columna, 2022, 456 pàg.

Barcelona, 1382. La Francesca és una noia cristiana de quinze anys que ajuda la seva àvia Bonanada a fer de llevadora. L'àvia li ensenya els secrets de l'ofici i la introdueix en el domini de les plantes remeieres, però ella no en té prou, té la ferma determinació de convertir-se en metgessa i cirurgiana. Premi Nèstor Luján 2022 de novel·la històrica.

VICENT SALA

El cazador de escarabajos
Libros y Literatura, 2022, 413 pàg.

París, 2018. Adrien Bélanger és un expolicia turmentat pel seu passat. Gràcies a la influència d'una antiga companya, aconsegueix participar en un experiment governamental insòlit que es proposa crear agents psíquics. Però res surt com estava previst. Dues vides contraposades, dues històries en paral·lel condemnades a creuar-se.

NURIA LABARI

El último hombre blanco
Literatura Random House, 2022, 270 pàg.

Als quaranta-quatre anys, la protagonista d'aquesta novel·la s'ha convertit en un autèntic «home» de negocis: guanya dos-cents mil euros l'any i ha modelat el seu cos, el seu temps i el seu llenguatge per ser acceptada en els seus cercles. Al cim de la seva carrera, mira enrere i observa la seva metamorfosi resultat d'una monstruosa transformació personal.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

Doncs, això, passeu, passeu i si-gueu benvinguts a la festa. Perquè on hi ha amor hi ha alegria, ni que sigui emmascarada per l'antifaç daurat de l'odi. La companyia La Brutal i el director David Selvas s'han proposat desmitificar la llegenda feta història de la ciutat de Verona i adaptar-la a la lluita postadolescent del segle XXI sense defugir l'origen de la tragèdia que William Shakes-

«Welcome to the party»

peare ja va predir el 1597 quan va publicar *Romeu i Julieta*.

Quan es revisa un clàssic com aquest, com cal fer-ho per no caure en la simple imitació de les referències acumulades al llarg del temps? El teatre, el cinema, l'òpera... Cada disciplina artística hi ha dit la seva. Però encara hi ha alguna altra manera d'arribar al *The End* sense que s'assembli a cap altra? David Selvas trenca tòpics i desmunta clixés.

Escolteu la veu melangiosa de Nina Simone interpretant *Everything must change*. Tot ha de canviar, diu. Tothom ha de canviar, assegura. Els joves es fan vells. L'hivern es converteix en primavera. Res ni ningú s'escapa dels canvis, tret de la pluja que ve dels núvols i el sol que il·lumina el cel. I els colibrís

volen.

El director David Selvas ha jugat fort amb una bona part de repartiment jove, però ja madur, i ha llençat a la consolidació l'actriu Emma Arquillué —una de les dues filles bessones de Pere Arquillué— que s'enfronta a un personatge tan icònic del teatre universal com el de Julieta que només es pot assumir des del sentiment interior de cadascuna de les actrius que l'accepta. I així és com ho fa, sense clonacions ni imitacions, amb fugides subtils de vers i delicades línies discursives que en cap moment s'escapen ni a l'oïda ni a l'entesa dels espectadors. Essencial.

Però és un personatge secundari el que desencadena la tragèdia amb la seva mort, per haver-se interposat en la baralla de carrer estret, el que s'emporta tots els elogis. Es tracta de Mercutio. L'actor Guillem Balart (*Carrer Robadors*, *Hamlet*...) aconsegueix allò que els millors intèrprets aconsegueixen quan, ni que estiguin encasellats com a protagonistes, quan es posen en la pell d'un personatge secundari com el de Mercutio es mengen l'auditori i, si n'hi hagués, el criat trepitjaria el senyor. D'esperit lliure i paraula fàcil, a tots els espectadors els dol que l'esbojarrat Mercutio sigui el primer a rebre la ganivetada que l'envia a l'altre món.

© Lander Larrañaga

L'actriu Emma Arquillué encapçala el repartiment de la versió de «*Romeu i Julieta*» que David Selvas dirigeix al Teatre Poliorama.

«**ROMEU I JULIETA**»,
de William Shakespeare
INTÈRPRETS: Emma Arquillué,
Nil Cardoner, Guillem Balart,
Anna Barrachina, Albert Baró,
Pau Escobar, Adrian Grösser,
Xavi Ricart i Andrew Tarbet
DIRECCIÓ: David Selvas,
Cia La Brutal
Teatre Poliorama, Barcelona.
Fins al 6 d'agost

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

LLUCIÀ POU SABATÉ
 Historiador i teòleg

Un camí per a la pau interior

RAFAEL DOMINGO i GONZALO RODRÍGUEZ-FRAILE

Espiritualizarse
 Amazon, 2022, 219 pàg.

Els autors, persones d'aguda intel·ligència i profunda recerca personal, ens parlen d'espiritualitat com a base per a la pau interior i la pau social: aporten una manera d'actualitzar el missatge de les tradicions espirituals, al món actual tan canviant. L'ego ens causa problemes, i es pot transcendir si entrem a la nostra interioritat, ens transcendim. I com en un iceberg, el que portem a dins transcendeix a l'exterior. Si portem pau, s'estén la pau al voltant nostre; si molts porten la pau, hi haurà pau en aquest món tan necessitat. Si despertem la nostra consciència, no només les persones sinó també la nostra relació amb la Terra estarà plena de pau i harmonia.

En aquesta època tan plena de pors i conflictes, *Espiritualizarse* ens parla d'una comprensió sobre el sentit que tot té quan s'integra en una cosa més gran, una causació que ve des de dalt i que reconduïx totes les coses cap al bé. Això crea un sentit d'acceptació d'aquesta voluntat divina, que supera qualsevol resignació i negativitat i que és plena d'esperança. Es tracta d'una comprensió espiritual, sobretot de la llei de l'amor que ho regeix tot i ho integra tot. És un projecte de pau: aquesta vida no podem controlar-la amb la raó perquè el més bàsic, que és la pròpia vida, és un regal diví, per això el millor és deixar-ne les regnes al que ve de dalt: si perdem l'agenda pròpia i aprenem a deixar-nos portar per aquesta energia divina que ens acompanya, podrem evolucionar d'una manera més plena: les pors desapareixeran en deixar de voler controlar el nostre dia a dia, la pau profunda anirà niant a la nostra ànima, i l'anirem portant allà on anem, per fer el món més sostenible. Necessitem constructors de pau per desenvolupar una fraternitat universal.

RAUXA

Persones, germans (I)

«No són invasors, són éssers humans.» Els bisbes espanyols han hagut de recordar una veritat tan elemental com aquesta arran de la matança d'almenys 37 persones que volien creuar la tanca de Melilla. Per si algú no n'està assabentat, val la pena recordar els fets: el dia de Sant Joan un grup d'entre 1.000 i 2.000 migrants, majoritàriament del Sudan i del Txad, van començar a saltar el mur fortificat que separa Espanya del Marroc (i, per tant, Europa d'Àfrica). Per tal d'impedir-ho la policia marroquina va carregar amb una violència inusual. La majoria de morts es van produir a conseqüència d'aquestes pallisses i també de l'allau humana causada pel pànic. Les persones que van aconseguir saltar el mur van ser reprimides per la Guàrdia Civil i la policia espanyola, les quals —un altre fet inèdit fins ara— van obrir la porta als gendarmes magribins, que van arrossegat migrants de nou cap al costat marroquí per tal de continuar-los apallissant. Mentre els bisbes espanyols recordaven que els immigrants africans són persones, i el papa Francesc demanava pregar «per aquests germans que han mort mentre buscaven l'esperança d'una vida millor», el govern espanyol, per mitjà del seu president, es felicitava per «l'extraordinari treball que ha fet el govern marroquí en coordinació amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat». La Unió Europea i la Comissió Europea, fent gala de la fredor habitual, ni tan sols han cregut necessari lamentar els fets, que —no ho oblidem— han passat a la seva frontera. Diverses ONG, algunes d'elles cristianes, i fins i tot la mateixa ONU han demanat una investigació independent, però de moment ningú no s'ha sentit interpel·lat.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Altres bisbats

UNIVERSITAT DE LA MÍSTICA

Del **dimecres 27 de juliol al divendres 29**, a Àvila, curs *Sentir y pensar la vida* amb Àngel Viñas. Més informació: tel. 920 352 240.

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 10 de juliol**, a les 17.30, cançons del Japó amb Iseko Tsukumo i Clotilde Manuel a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **dimarts 12**, a les 19.00, concert de l'Orquestra Landau Forte Academy Sixth Form Choir per a la Fundació Manos Providentes a l'església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dijous 14 de juliol**, a les 19.00, grup de lectura sobre *Europa ante el espejo* de Josep Fontana amb Xavier Domènech (www.cristianismejusticia.net).

STELLA MARIS

El **dissabte 16 de juliol** Stella Maris celebra la Mare de Déu del Carme: a les 17.30, embarcament de la processó i recorregut pel port; a les 19.00, missa a la parròquia de Sant Miquel del Port de Barcelona; a les 20.00, actuació musical.

DIACA

El **diumenge 17 de juliol**, a les 19.00, a la parròquia de Santa Cecília, ordenació diaconal d'Ignasi Miranda.

Girona

DIAQUES

El **diumenge 17 de juliol**, a les 18.00, ordenació diaconal d'Albert Gelis i Joan Puig a la catedral de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

FESTIVAL INTERNACIONAL ORGUE DE MONTSERRAT

El **dissabte 16 de juliol**, a les 21.00, concert de Roberto Fresco amb

obres de Bach a la basílica de Santa Maria de Montserrat.

Vic

SONS DEL CAMÍ

El **dijous 14 de juliol**, a les 21.00, als jardins de la Cova de Sant Ignasi, música amb ànima amb Carles Cases; el **divendres 15**, a les 21.00, a la basílica de la seu de Manresa, Noa; el **dissabte 16**, a les 21.00, als jardins de la Cova de Sant Ignasi, Ramon Mirabet.

Solucionari p. 38-39

Pedro de Orrente -2
Marc Chagall -4
Caravaggio -3
Anònim -1

1. Agar / 2. Rebeca / 3. Sara / 4. Isaac / 5. Abraham / 6. Canaan / 7. Ismael

1b, 2e, 3g, 4k, 5m, 6d, 7c, 8l, 9o, 10i, 11f, 12a, 13j, 14h, 15n.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Pels ancians, perquè la seva experiència i saviesa ajudi els més joves a mirar el futur amb esperança i responsabilitat

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcristiana

 catalunya_cristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*
Fotògraf: *Agustí Codinach*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Santiago Agrelo, Alberto Ares, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Pilar Casals, Fernando Cordero, Carme Escalas, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Sara Martí, Ignasi Miranda, Àngel Miret, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Pere Parés, Lluïa Pou, Jordi Sánchez, Valentí Serra, Lluís Serra, Maria Claustre Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Macià Grau*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

PERE PARÉS

El matrimoni format per Joana Anglada i Tolo Frau va viatjar a la Trobada Mundial de les Famílies, que es va celebrar a Roma del 22 al 26 de juny. Són de Menorca, on són directors del Secretariat de Família i Vida, a més de formar part dels Equips de la Mare de Déu.

Què els ha mogut a viatjar a Roma a una trobada?

Quan fa més d'un any el papa Francesc va convocar l'Any Família *Amoris Laetitia* de seguida ens vam moure per anar organitzant diferents trobades, xerrades... que ajudessin a entendre millor aquesta exhortació apostòlica, i a posar-la en pràctica. No entenem aquesta trobada com el final d'aquest Any *Amoris Laetitia*, sinó més aviat com un punt de partida per continuar treballant i escampant l'Alegria de l'Amor.

Què se n'han endut?

De les grans trobades, jornades, congressos, etc. no en traiem directament grans modificacions de les realitats. Serveixen per trobar-te amb molta gent de diferents llocs del món. Per als que venim de comunitats petites, com la de Menorca, ens anima a veure que no estem sols. Que som molts els que participem de l'Església, que tenim fe, i que entre tots, si continuem treballant, podem aconseguir canviar el món.

Se sol donar la importància que mereix a la vocació familiar?

A *Amoris Laetitia* el Papa ens recorda que «l'amor viscut en el si de les famílies és una força constant per a la vida de l'Església». Som molts els que encara creiem que som cristians de segona, però ja és hora que els laics agafem la nostra responsabilitat, i que siguem capaços de creure que els camins de l'Església també són cosa nostra. El matrimoni cristià neix de la vocació de voler viure l'amor cada dia, amb l'entrega amorosa al nostre cònjuge, als nostres fills, tal com Déu es va entregar a la humanitat. Es pot buscar el camí a la santedat a través de la vocació familiar. Per tant, la

Joana Anglada i Tolo Frau han participat en la Trobada Mundial de les Famílies de Roma

«Ja és hora que els laics agafem la nostra responsabilitat»

vocació familiar està al mateix nivell que qualsevol altra vocació que es desenvolupi dins l'Església.

De quina manera els ha marcat la fe la manera d'actuar com a família?

Vam tenir la sort de néixer en famílies amb arrels cristianes que ens van aportar molts exemples de vivència de la fe, i estem convençuts que la família és la principal via de transmissió de la fe als nostres descendents. És un camí preciós que compartim. La família és el lloc on compartim les alegries i també ens ajudem en les dificultats. Creiem que també és important compartir la nostra fe amb altres famílies, com fem als Equips de la Mare de Déu.

A què està cridada una família catòlica a Menorca?

A viure la seva fe amb coherèn-

cia i que la seva entrega amorosa sigui una manifestació de l'amor de Déu als homes. Segur que entre tots podríem canviar la nostra societat per fer-la més humana, justa i pacífica. La família és la base de la societat, on vivim la nostra vida despullats d'etiquetes i vestimentes externes, i ens mostrem com realment som. Però alhora és la base de l'educació dels nostres. La societat menorquina es veu molt influenciada per la presència multitudinària de turisme durant uns mesos l'any. Tot i que som una societat acollidora, moltes vegades l'educació ve marcada per aquesta influència de temps de vacances i festa un pèl irresponsable. Per sort, tenim uns mesos l'any que vivim en petita comunitat, on quasi tots ens coneixem i ens ajudem.

**SOM
EL QUE
DO
NEM**

**SOM
AMOR.**

CORPUS 2022

www.caritascatalunya.cat

COL·LABORA

ES69 2100 5000 5802 0008 9517

CODI BIZUM: 38031

Caritas
Catalunya